

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Lenka Dolejská

FONDOVNÍ HOSPODAŘENÍ

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: prof. JUDr. Hana Marková, CSc.

Katedra finančního práva a finanční vědy

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): listopad 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně odcitovány a práce nebyla využita k získání stejného nebo jiného titulu.

V Praze dne 25. listopadu 2015

Lenka Dolejská

Poděkování

Děkuji vedoucí své diplomové práce, paní prof. JUDr. Haně Markové, CSc., za cenné rady, připomínky a ochotu při vzniku této práce.

Obsah

Úvod.....	1
A. FONDOVNÍ HOSPODAŘENÍ.....	4
1. Vymezení a členění fondů	4
2. Fondy na úrovni státu	6
3. Fondy na úrovni územních samosprávných celků	15
4. Fondy na evropské úrovni.....	16
B. HOSPODAŘENÍ STÁTNÍCH FONDŮ	21
1. Státní účelové fondy v historii	21
2. Státní fondy v České republice	22
2.1 Státní fond životního prostředí	23
2.2 Státní fond kultury	25
2.3 Státní fond rozvoje bydlení.....	28
2.4 Státní zemědělský intervenční fond.....	29
2.5 Státní fond kinematografie.....	32
3. Kritika a návrhy na zřízení nových fondů	33
4. Státní účelové fondy na Slovensku.....	36
C. STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY	39
1. Charakteristika fondu.....	39
1.1 Důvody zřízení.....	39
1.2 Vznik fondu, jeho účel a činnost	40
1.3 Orgány fondu	41
2. Rozpočet SFDI.....	42
2.1 Příjmy.....	43
2.2 Výdaje.....	45
2.3 Čerpání prostředků EU	47
3. Kritika, kontrola a budoucnost SFDI.....	49
Závěr	53
Použitá literatura	55

Seznam zkratek

ČEB	Česká exportní banka, a.s.
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.
ČR	Česká republika
CEF	Connecting Europe Facility – Nástroj pro propojení Evropy
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.
EGF	Europea Globalisation Adjustment Fund – Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci
ERDF	European regional development fund – Evropský fond pro regionální rozvoj
ES	Evropské společenství
ESF	European Social Fund – Evropský sociální fond
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská Unie
EUSF	European Union Solidarity Fund – Fond solidarity EU
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OPD	Operační program doprava
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
PSP ČR	Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SFK	Státní fond kultury
SFKG	Státní fond kinematografie
SFPRK	Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie
SFRB	Státní fond rozvoje bydlení
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SR	Slovenská republika
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond

Úvod

Jak ve veřejné sféře, tak zajisté i v té soukromé, bude zřejmě vždy figurovat snaha o efektivní kumulaci finančních nebo i jiných prostředků na zabezpečení určitých potřeb. S vývojem společnosti a především s vývojem právního státu a jeho organizace se tato snaha ještě umocňuje a spíše se mění v potřebu. V případě veřejných financí funguje jako dominantní prvek pro tento účel rozpočtová soustava, kde cílem jednotlivých rozpočtů je právě zabezpečení fungování a financování veřejných statků. Hospodaření prostřednictvím veřejných fondů, jímž se tato diplomová práce zabývá, poskytuje v rámci tohoto složitého a komplexního systému jednu z možných variant financování nebo také správy prostředků, která je výhodná díky určité míře své samostatnosti a nezávislosti na státním rozpočtu a díky svému účelovému zaměření. To umožňuje poskytovat vymezené finanční prostředky na konkrétní cíle v rámci určité oblasti.

Hlavním cílem mé diplomové práce je poskytnutí souhrnného výkladu a analýzy právní úpravy hospodaření prostřednictvím veřejných fondů s důrazem na hospodaření státních fondů v České republice. V následujících kapitolách se budu zabývat jak související úpravou *de lege lata* i *de lege ferenda*, tak jeho „reálnou“ činností a fungováním a s tím souvisejícím hodnocením a poukázáním na pozitiva a negativa fondovního hospodaření. Dílčími cíli je komparace právní úpravy jednotlivých státních fondů v rámci České republiky, srovnání se státními fondy na Slovensku a analýza příjmové a výdajové stránky rozpočtů jednotlivých státních fondů. Podstatným záměrem je v neposlední řadě celkový rozbor hospodaření a fungování Státního fondu dopravní infrastruktury.

Problematika hospodaření prostřednictvím fondů jak na státní, místní či v poslední době hodně diskutované evropské úrovni, je poměrně složitá a obsáhlá, s nepochybně velkým významem pro hospodaření státu. Přes to jí ale není dle mého názoru věnována dostatečná pozornost jak v médiích, tak v odborné literatuře a všeobecné povědomí o této oblasti není moc velké. To byl také jeden z důvodů, proč jsem se právě zvolila toto téma. K výběru tématu však vedlo i to, že jsem během svých studií se zájmem absolvovala volitelné předměty zaměřené na rozpočtové právo a tato tematika mě zajímá i z pohledu veřejného dění. Rozsáhlejší analýzu Státního fondu

dopravní infrastruktury jsem upřednostnila před ostatními fondy nejen kvůli jeho významu z hlediska zaměření a výše finančních prostředků, se kterými disponuje, ale také pro to, že je mi problematika financování a rozvoje dopravní infrastruktury blízká vzhledem k mému současnému zaměstnání.

Text práce je strukturován do tří základních částí. V první části A s názvem Fondovní hospodaření definuji základní pojmy a zabývám se obecněji veřejnými fondy, jejich členěním a specifiky. Následně uvádím širší výčet jednotlivých fondů se zaměřením zejména na právní úpravu a účelové určení, a to na úrovni státu, na úrovni územních samosprávných celků a na evropské úrovni. Vzhledem k obsáhlosti této tematiky i rozdílných názorů na ni v odborné literatuře není možné v rámci této diplomové práce uvádět všechny fondy, které by se do této části daly zařadit, ale i tak je mou snahou uvést a popsat z mého pohledu nejpodstatnější, a zároveň co možná nejucelenější systematiku veřejných fondů.

V části B, Hospodaření státních fondů, analyzuji hospodaření jednotlivých státních fondů s výjimkou SFDI, kterému je věnována samostatná část C. Nejprve se zabývám účelovými fondy z historického hlediska pro objasnění původu a základu pro dnešní státní fondy, které z nich do jisté míry vychází. Následuje analýza jednotlivých státních fondů působících v dnešní době, jejich společné prvky i rozdílnosti. U jednotlivých státních fondů kladu důraz na rozbor příjmových a výdajových stránek jejich rozpočtu. Dále se věnuji hodnocení fungování státních fondů, jejich pozitivům i negativům a problémům, jimž v minulosti čelily. Pro srovnání mi přišlo vhodné zařadit stručný přehled právní úpravy státních fondů na Slovensku. Ačkoli vychází ze stejného základu jako ty české, vývojem mezi nimi vznikly určité rozdílnosti.

Poslední část C je zaměřena na podrobnější analýzu Státního fondu dopravní infrastruktury, kde mimo důvody jeho zřízení a vymezení kompetencí orgánů fondu věnuji pozornost především jeho rozpočtu a specifikům příjmů a výdajů. Během psaní diplomové práce vznikl vládní návrh zákona o SFDI, který rozšiřuje jeho působnost. Z toho důvodu se na závěr části C blíže věnuji této novele a jejímu srovnáním se stávající právní úpravou.

Při psaní diplomové práce jsem vycházela z odborné literatury, které ovšem není mnoho a předmětné problematice je v rámci jednotlivých publikací věnována jen dílčí pozornost. Podstatným zdrojem byly zejména české, slovenské a evropské právní

předpisy a především dokumenty a zprávy vydávané jednotlivými fondy a jinými institucemi a dále také internetové zdroje v podobě článků, zpráv a komentářů.

A. FONDOVNÍ HOSPODAŘENÍ

1. Vymezení a členění fondů

Pokud při snaze o obecné vymezení slova „fond“ odhlédneme od zaměření této diplomové práce, můžeme dojít až k závěru, že komplexní, vše vystihující definice zřejmě doposud nebyla vytvořena. Slovo fond se nacházelo a nachází v nepřehledném množství různých významů a kontextů.

Slovo fond je odvozeno z latinského výrazu „fundus“, které lze přeložit jako spodek, dno nebo základ, ale dokonce i půda, pozemek nebo statek.¹ Pokud nahlédneme do slovníku cizích slov, nalezneme tam význam slova fond ve třech různých souvislostech. Jednak vymezuje fond jako základní soubor nebo určitý základ, jako příklad lze uvést archivní nebo literární fond, jakožto soubor dokumentů nebo výsledky tvůrčí činnosti, ale také lze chápat slovo fond jako schopnost nebo nadání určitého jedince (např. hlasový nebo tělesný fond). Třetí a zároveň i nejpodstatnější pro tuto práci je vymezení fondu jako „*souhrnu hmotných a finančních prostředků sloužících určitému účelu*“². S tímto pojetím fondu se setkáváme nejčastěji, a to především na poli právním a ekonomickém. S přihlédnutím k institucionárnímu pojetí je možné chápat fond i jako instituci, převážně právnickou osobu, která spravuje vložený a shromážděný majetek za účelem, pro nějž byla založena.

Jak již bylo naznačeno, můžeme se setkat s nejrozmanitějšími druhy fondů různého charakteru. V odborné literatuře nepanuje shoda na konkrétním členění fondů, což je zřejmě způsobeno poměrně rychlým vývojem a zřizováním nových fondů nebo i odlišným pohledem na tuto problematiku. Další odlišnosti v systematizaci fondů jsou způsobeny také, v některých případech, nevhodným užitím slova fond v názvu dané instituce, nebo naopak jeho nepoužitím v případě, kdy v názvu instituce sice není slovo fond, ale jinak naplňuje jeho charakteristiku. V následující části bych ráda kromě uvedení základního dělení na fondy soukromé a veřejné nastínila i některá možná členění veřejných fondů podle různých kritérií.

---

¹ ŠENKOVÁ, Silva. *Latinsko-český, česko-latinský slovník*. 3. opr. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002, 262 s. ISBN 80-7182-144-6. s. 51.

² Kol. autorů. *Akademický slovník cizích slov*. Dotisk. Praha: Academia, 2000, 834 s. ISBN 80-200-0607-9. Pojem fond.

Soukromé a veřejné fondy

Nejzákladnější členění fondů, které bývá uváděno, je členění na fondy soukromé a veřejné, a to podle charakteru a účelu prostředků směřujících do té které sféry. Podle Slovníku veřejného práva lze veřejný fond definovat jako „*samostatné, účelům veřejné správy věnované jmění*“³. Podrobněji se budu veřejnými fondy zabývat v dalších kapitolách.

Mezi soukromé fondy se řadí například fondy v důchodovém systému sloužící ke spoření pro důchodový věk. Dříve se jednalo o penzijní fondy, ze kterých se od 1. ledna 2013 staly fondy transformované, a zároveň vznikly fondy účastnické.

Dalším příkladem soukromých fondů mohou být investiční fondy podle zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech. Investičními fondy se rozumí fondy kolektivního investování, jež se dělí na fondy standardní a speciální, a fondy kvalifikovaných investorů. Jako hlavním předmětem činnosti těchto fondů je shromažďování peněžních prostředků od veřejnosti, investice a správa tohoto majetku.

Nová právní úprava soukromého práva přinesla pro český právní řád nový institut svěřenského fondu. Jedná se o soubor vyčleněného majetku bez právní subjektivity, který je spravován svěřenským správcem ve prospěch obmyšleného a byl vytvořen ke zvláštnímu účelu. Jeho úprava se nachází v § 1448 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

Členění veřejných fondů

Veřejné fondy je možné klasifikovat podle toho, jakou sehrávají úlohu v systému veřejných rozpočtů. Podle toho se rozlišují:

- fondy, které poskytují prostředky na netržních principech, jimiž se rozumí státní účelové (mimorozpočtové) fondy a privatizační fondy,
- vládou zřizované instituce na podporu podnikatelských aktivit, které používají své finanční prostředky k preferenčnímu úvěrování vybraných podnikatelských subjektů.⁴

---

³ LAŠTOVIČKA, Karel. *Slovník veřejného práva*. Praha, 1927. Pojem Veřejné fondy.

⁴ BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. upr. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, 519 s. Právnícké učebnice. ISBN 978-80-7400-440-7.

Z hlediska státního rozpočtu se veřejné fondy člení následovně:

- státní fondy
- fondy pro podporu podnikání
- privatizační fondy
- svěřenecké fondy.⁵

Další možné členění, ze kterého budu vycházet v dalších kapitolách, je členění podle úrovně, na které tyto fondy fungují:

- fondy na úrovni státu
- fondy na úrovni územních samosprávných celků
- fondy na evropské úrovni
- fondy na mezinárodní úrovni.⁶

2. Fondy na úrovni státu

2.1 Státní fondy

Státní fondy lze definovat jako: „*decentralizované administrativní jednotky podřízené vládě nebo parlamentu nebo jednotky přímo kontrolované vládou či nepřímo kontrolované prostřednictvím zástupců vlády v orgánech fondu.*“⁷

V současné době existuje v České republice šest státních fondů. Jsou jimi Státní fond životního prostředí, Státní fond dopravní infrastruktury, Státní fond rozvoje bydlení, Státní zemědělský intervenční fond, Státní fond kultury a Státní fond kinematografie. Jedná se o mimorozpočtové účelové fondy, které hospodaří s přesně vymezenými peněžními prostředky k zabezpečení konkrétního cíle a účelu, pro které byl určitý fond zřízen.

Podrobněji se budu zabývat hospodařením státních fondů v samostatné části této práce.

---

⁵ ČERVENKA, Miroslav. *Soustava veřejných rozpočtů*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009, 205 s. ISBN 978-808-7212-110.

⁶ MARKOVÁ, Hana a Radim BOHÁČ. *Rozpočtové právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007., 248 s. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7179-598-8.

⁷ BAKESŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. upr. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2012, 519 s. Právnícké učebnice. ISBN 978-80-7400-440-7. s. 119.

2.2 Národní fond

Na základě sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 18/2001 Sb. m. s., o sjednání Memoranda o porozumění o zřízení Národního fondu zřídila Česká republika ke dni 31. 12. 1998, v té době jako kandidátská země pro vstup do Evropského společenství, Národní fond u Ministerstva financí. Fakticky se jedná o soustavu účtů vedených Českou národní bankou, jimiž prochází účelové dotace z EU.⁸ Hlavním předmětem činnosti tohoto fondu je správa a řízení finančních toků plynoucích zejména ze strukturálních fondů EU, určených na spolufinancování rozvojových projektů zapadajících do cílů evropské politiky soudržnosti.

Na začátku programového období jsou Národnímu fondu poskytnuty zálohové platby z rozpočtu EU. Projekty a programy jsou nejprve předfinancovány z příslušné kapitoly státního rozpočtu a poté této kapitole proplaceny z účtů Národního fondu. Další finanční prostředky následně Národní fond získá na základě certifikace již uskutečněných výdajů.⁹

Národní fond má velmi specifické postavení v rámci rozpočtové soustavy. Nebyl zřízen jako právnická osoba, působí v rámci odboru 55 Ministerstva financí. Není součástí státního rozpočtu, nicméně je na státní rozpočet napojen. Jeho hospodaření je blíže upraveno v § 37 zákona č. 218/2000 Sb. (dále jen „rozpočtová pravidla“),¹⁰ který vymezuje samotný Národní fond, jeho postavení, hospodaření a kontrolu, stejně jako jeho vztah k Ministerstvu financí. Ustanovení § 38 následně upravuje důsledky porušení kázně při hospodaření s prostředky Národního fondu. Zbylé peněžní prostředky fondu se převádí do dalšího rozpočtového roku, což je důležitý prvek především z důvodů časové náročnosti a špatné předvídatelnosti realizace některých projektů a programů, proto je výhodná právě možnost využití nevyčerpaných prostředků v dalším roce na tentýž účel.

Kromě této úpravy v rozpočtových pravidlech se na hospodaření Národního fondu vztahuje i legislativa EU. Peněžní prostředky plynoucí do fondu jsou přísně

---

⁸ PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav a Marek JETMAR. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4.

⁹ MINISTERSTVO FINANCÍ. *Státní rozpočet v kostce: informační příručka Ministerstva financí České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo financí, 2014, 39 s. [cit. 2015-09-05]. ISBN 978-80-85045-59-8. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/rozpocet-v-kostce-17505>

¹⁰ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

účelově vázány a jejich použití je kontrolováno jak ze strany Ministerstva financí, tak ze strany evropských orgánů. Neoprávněné použití peněžních prostředků je sankcionováno podle ustanovení o porušení rozpočtové kázně, a to jejich vrácením včetně příslušného úroku. Jako garant hospodaření s prostředky v Národním fondu slouží ve vztahu k EU státní rozpočet ČR.

2.3 Fondy netržní

Jako netržní fond je v odborné literatuře chápán fond sociálního zabezpečení a fond zdravotního pojištění, které představují shromažďované finanční prostředky k plnění sociálních funkcí státu, právě v oblasti zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení.¹¹ Oba typy těchto fondů mají svá výrazná specifika a odlišnosti od jiných mimorozpočtových účelových fondů.

Na základě sociální politiky státu je řízeno financování sociálního zabezpečení a státní politiky zaměstnanosti jako již mnoho let samostatné oblasti veřejného sektoru. Jeho hlavním cílem a úkolem je zajištění důstojných podmínek pro život v případě, kdy se jedinec ocitne v sociálně nepříznivé situaci. Mezi základní způsoby sociálních opatření v ČR patří sociální pojištění, penzijní připojištění, státní sociální podpora a sociální pomoc.

Setkáváme se se dvěma základními přístupy k financování oblasti sociálního zabezpečení, a to s financováním průběžným a kapitálovým. Systém průběžného financování, který se označuje také jako „pay as you go“, je založen na mezigenerační sociální solidaritě a spočívá v soustředování finančních prostředků ve státním rozpočtu od aktivního obyvatelstva, které hradí jednotlivé dávky sociálního zabezpečení jako výdaj státního rozpočtu obyvatelstvu, kterému podle právních předpisů vznikl nárok na určitou dávku. Tento systém je zaveden v ČR, ale v rámci delšího časového období není udržitelný.¹²

Na rozdíl od toho systém kapitalizovaných fondů sociálního zabezpečení funguje na pojišťovacím principu a je založen na shromažďování finančních prostředků

---

¹¹ BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. upr. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2012, 519 s. Právnícké učebnice. ISBN 978-80-7400-440-7.

¹² PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav a Marek JETMAR. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4.

jedincem, zpravidla za pomoci jeho zaměstnavatele, jenž slouží k financování potřeb pojištěnce.

V ČR je zdravotní pojištění povinné pro každého občana, který si ho hradí sám, nebo je za něj v určitých případech pojistné placeno státem. Příjmy z tohoto pojistného nejsou příjmem státního rozpočtu, ale fondu povinného zdravotního pojištění, jenž je tvořen z rozpočtů zdravotních pojišťoven. Z fondu jsou financovány především zdravotní služby včetně léků. Tento systém funguje tedy na pojistném principu.

Příjmy z povinného zdravotního pojištění jsou rozdělovány mezi zdravotní pojišťovny, čili Všeobecnou zdravotní pojišťovnu České republiky, ale také další zdravotní pojišťovny zřízenými na základě zákona.¹³ Tyto pojišťovny vytvářejí fondy veřejného zdravotního pojištění a hospodaří s nimi na základě vyhlášky č. 418/2003 Sb.¹⁴ Těmito fondy jsou základní fond, který tvoří z největší části právě pojistné na veřejné zdravotní pojištění, rezervní fond, provozní fond používaný k úhradě nákladů činnosti pojišťovny, sociální fond k zabezpečení kulturních, sociálních a dalších potřeb ve prospěch zaměstnanců, fond majetku a fond reprodukce majetku.

2.4 Instituce pro podporu podnikání

Instituce pro podporu podnikatelských aktivit většinou nemají ve svém názvu slovo fond, ani tak nejsou označovány, ale jejich fungování a hospodaření vykazuje některé společné prvky s jinými mimorozpočtovými fondy a jejich hospodařením. Nejčastěji tyto instituce fungují jako akciové společnosti, v nichž má stát výrazný podíl. Bývají zřizovány příslušným rezortním ministerstvem na základě usnesení vlády a své finanční prostředky používají k preferenčnímu úvěrování vybraných podnikatelských subjektů. Tyto instituce, někdy označované jako vládní agentury, hospodaří s vlastním rozpočtem, část jejich příjmů je získávána ze státního rozpočtu. Můžeme do této skupiny fondů zařadit Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond, Exportní a

---

¹³ Zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky.

¹⁴ Vyhláška č. 418/2003 Sb., kterou se stanoví podrobnější vymezení okruhu a výše příjmů a výdajů fondů veřejného zdravotního pojištění zdravotních pojišťoven, podmínky jejich tvorby, užití, přípustnost vzájemných převodů finančních prostředků a hospodaření s ním, limit nákladů na činnost zdravotních pojišťoven krytých ze zdrojů základního fondu včetně postupu propočtu tohoto limitu.

garanční pojišťovací společnost, Českou exportní banku a Českomoravskou záruční a rozvojovou banku.

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. (PGRLF)

PGRLF byl založen na základě usnesení vlády České republiky č. 337 ze dne 23. 6. 1993 jako akciová společnost zapsaná v obchodním rejstříku. Česká republika vlastní 100 % této společnosti, práva jediného akcionáře jsou vykonávána Ministerstvem zemědělství. Podpory poskytované PGRLF se řídí ustanovením § 2da zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.¹⁵

Podle tohoto zákona je náplní činnosti PGRLF poskytování podpor podnikatelům v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a s těmito obory souvisejícího zpracovatelského průmyslu. Podpory mohou být ve formě zajištění zápůjček, úvěrů a zajištění dluhu, poskytování finančních prostředků pro snížení úrokového zatížení v případě úvěrů a poskytování finančních prostředků určených pro podporu pojištění nebo i jiné schválené programy. Tyto podpory jsou určeny nejen podnikatelům, ale také obcím a dobrovolným svazkům obcí ve venkovských oblastech.

Podpory jsou touto společností poskytovány na zákonem vymezený účel, například na vznik, reprodukci a rozvoj zemědělských podniků a farem, nákup zemědělské půdy, pěstování, zpracování a využití biomasy a na propagaci odbytu zemědělských výrobků.

Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s. (EGAP) a Česká exportní banka, a.s. (ČEB)

EGAP byla založena 1. 6. 1992 jako státní úvěrová pojišťovna se sídlem v Praze. Jejím jediným akcionářem je Česká republika. Akcionářská práva jsou vykonávána z největší části Ministerstvem financí a Ministerstvem průmyslu a obchodu, ale také Ministerstvem zahraničí a Ministerstvem zemědělství.¹⁶ Působení EGAP se řídí zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou.

Činnost EGAP je zaměřena na poskytování pojišťovacích služeb se státní podporou. Jedná se o pojišťování vývozních úvěrů proti teritoriální, komerčním a

---

¹⁵ PGRLF, A.S. *Historie* [online]. [cit. 2015-09-05]. Dostupné z: <http://www.pgrlf.cz/pgRLF/historie.php>

¹⁶ EGAP. *Profil* [online]. [cit. 2015-09-05]. Dostupné z: <http://www.egap.cz/o-spolecnosti/profil/index.php>

politických rizikům spojeným s financováním vývozu zboží, investic a služeb z ČR. EGAP podává jednou za rok PSP ČR informace o svojí činnosti. Pojistné produkty, které poskytuje, jsou například pojištění krátkodobého nebo střednědobého a dlouhodobého vývozního dodavatelského úvěru a pojištění vývozního odběratelského úvěru.

ČEB byla založena dne 1. 3. 1995 jako dceřiná společnost EGAP, která má v ČEB 20 % akcií. Zbýlých 80 % akcií je vlastněno státem, přičemž akcionářská práva jsou vykonávána opět výše zmíněnými čtyřmi ministerstvy.¹⁷

ČEB je specializovaná bankovní instituce pro státní podporu vývozu. Hlavní činností této banky je financování podpory vývozu, poskytování zvýhodněného financování úvěrů a propagace ČR ve světě, což vede k podpoře celkové konkurenceschopnosti naší země.¹⁸ Finanční prostředky jsou získávány především na finančních trzích, zčásti jsou dotovány ze státního rozpočtu. ČEB podává pravidelně informaci PSP ČR o podporovaných projektech financování. Činnost ČEB je taktéž upravena zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou.

Za závazky České exportní banky ručí stát, stejně jako za splácení bankou získaných finančních zdrojů.¹⁹

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. (ČMZRB)

ČMZRB byla založena a svou obchodní činnost zahájila v roce 1992 jako akciová společnost. Jejím jediným akcionářem je Česká republika (v zastoupení Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva financí a Ministerstva pro místní rozvoj). Při jejím založení byl stát držitelem pouze 32,7 % akcií, dalšími akcionáři bylo pět bank.

ČMZRB napomáhá v souladu s hospodářskou politikou ČR rozvoji malého a středního podnikání, infrastruktury a dalších sektorů ekonomiky, které vyžadují veřejnou podporu. Později se rozšířila i na podporu vlastníků bytových domů při jejich

---

¹⁷ EGAP. *Struktura akcionářů* [online]. [cit. 2015-09-05]. Dostupné z: <http://www.ceb.cz/kdo-jsme/vedeni-ceb/struktura-akcionaru/>

¹⁸ ČESKÁ EXPORTNÍ BANKA. *Profil banky* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: <http://www.ceb.cz/kdo-jsme/profil-banky/>

¹⁹ BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. upr. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2012, 519 s. Právnícké učebnice. ISBN 978-80-7400-440-7.

rekonstrukci. Podpora je poskytována především formou záruk a zvýhodnění úvěrů s využitím prostředků státního rozpočtu, strukturálních fondů a krajů, nebo zvýhodněných úvěrů.²⁰

2.5 Zajišťovací fondy

Zajišťovací fondy je možné vymezit jako fondy zřizované jako samostatné právnické osoby veřejného práva, které se zapisují do obchodního rejstříku. Jejich účelem je vytváření rezerv prostřednictvím vybírání příspěvků na základě zákona od právnických osob, jež nakládají s peněžními prostředky velkého počtu jiných osob a jejichž platební neschopnost by mohla jednak zapříčinit ztrátu vložených peněžních prostředků klientů těchto zařízení, ale také narušit ekonomickou stabilitu na celostátní úrovni.²¹ Proto bylo v České republice zřízeno několik fondů, které mají za úkol aspoň částečně odškodňovat klienty při nefunkčnosti poskytovatelů těchto služeb. Jsou jimi Fond pojištění vkladů, Zajišťovací fond zdravotních pojišťoven a Garanční fond obchodníků s cennými papíry.

Fond pojištění vkladů

Fond pojištění vkladů je samostatná právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku, která slouží k pojištění vkladů vkladatelů u tuzemských i zahraničních bank a vkladů spořitelních a úvěrních družstev.²² Má tak předejít citelnějším dopadům na klienty bank v případě, kdy banka nebude schopná dostát svým závazkům vůči vkladatelům. Důležitá je tedy jeho preventivní a stabilizační funkce, jelikož poskytované zajištění vkladů pro případ nepříznivého stavu banky snižuje napětí mezi klienty a jejich možné hromadné vybírání vkladů. Fond pojištění vkladů byl zřízen na základě zákona č. 156/1994 Sb.,²³ a začal působit od 1. 1. 1995.

---

²⁰ CMZRB, a.s. *Stanovy CMZRB 2014* [online]. [cit. 2015-09-05]. Dostupné z: http://www.cmzrb.cz/uploads/soubory/o_bance/stanovy/Stanovy_CMZRB_2014.pdf nebo také CMZRB, a.s. *Kdo jsme* [online]. [cit. 2015-09-05]. Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/o-bance/kdo-jsme>

²¹ MARKOVÁ, Hana a Radim BOHÁČ. *Rozpočtové právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007., 248 s. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7179-598-8.

²² BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. upr. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2012, 519 s. Právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-440-7.

²³ Zákon č. 156/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, doplňuje zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů.

Hlavním zdrojem příjmů fondu jsou příspěvky bank, výnosy z investování shromážděných finančních prostředků, ale také výtěžky z ukončených insolvenčních a likvidačních řízení.

Fond pojištění vkladů převzal od 1.4.2006 agendu zaniklého Fondu družstevních záložen a jeho působnost začala spadat i na pojištění vkladů spořitelních a úvěrních družstev.

Zajišťovací fond

Zajišťovací fond zdravotních pojišťoven byl založen v roce 1998, jako právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku, zákonem č. 280/1992 Sb., o rezortních, odborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů. Tento fond byl zřízen k úhradě zdravotních služeb pojištěncům zaměstnaneckých zdravotních pojišťoven, které byly zlikvidovány a u nichž nebyly ke dni skončení likvidace uspokojeny všechny splatné pohledávky zdravotnických zařízení, nebo i pro případ úpadku těchto zdravotních pojišťoven, nikoli ale Všeobecné zdravotní pojišťovny, která je zajištěna státem.²⁴

Garanční fond obchodníků s cennými papíry

Na základě směrnice č. 97/9 Evropské unie o záručních systémech a z ní vycházející novely zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, byl k 1.1.2001 vytvořen Garanční fond obchodníků s cennými papíry. Po vstupu České republiky do EU převzal veškerou právní úpravu tohoto fondu s určitými změnami zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu. Bližší úprava činnosti, organizace a hospodaření fondu je upravena ve Statutu garančního fondu obchodníků s cennými papíry.²⁵

Garanční fond byl založen jako právnická osoba zapsaná do obchodního rejstříku. Je součástí záručního systému, jehož účelem je ochrana zákazníků obchodníka s cennými papíry před jeho špatným hospodařením a spočívá ve vyplacení náhrad těmto zákazníkům, pokud obchodník s cennými papíry již není schopen plnit své závazky

---

²⁴ MARKOVÁ, Hana a Radim BOHÁČ. *Rozpočtové právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007., 248 s. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7179-598-8.

²⁵ GARANČNÍ FOND OBCHODNÍKŮ S CENNÝMI PAPÍRY. *Statut Garančního fondu obchodníků s cennými papíry* [online]. [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: <http://www.gfo.cz/files/Statut%20GFOCP%20041011.pdf>

kvůli nepříznivé finanční situaci. Předsedu, místopředsedu a ostatní členy správní rady jako řídicího orgánu fondu jmenuje ministr financí.

Podle zákona tvoří příjmovou stránku fondu převážně povinné roční příspěvky obchodníků s cennými papíry ve výši 2 % objemu výnosů z poplatků a provizí za poskytnuté investiční služby, které činí nejméně 10 000 Kč, dále jsou to výnosy z investování, příjmy z pokut uložených podle tohoto zákona, příjmy z úvěrů, dotací nebo návratných finančních výpomocí. Kontrolu poskytnutých příspěvků provádí Česká národní banka. V případě nesrovnalostí přijímá opatření k nápravě a informuje fond.

3.6 Privatizační fondy

Pro úplnost je třeba zmínit ještě privatizační fondy, někdy označované také jako transformační fondy, jejichž fungování mělo pouze dočasný charakter. Všechny tyto fondy již byly zrušeny. Jejich vytvoření totiž souviselo s transformací národního hospodářství, kdy po pádu komunistického režimu došlo k privatizaci státního majetku. Jako jeden z nástrojů privatizace proto vznikly tyto mimorozpočtové fondy, které byly po roce 1991 zakládány jako právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku.

Fond národního majetku vznikl na základě zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o fondu národního majetku České republiky a zanikl k 1. 1. 2006, kdy byly finanční prostředky i zbývající agenda fondu převedeny na Ministerstvo financí. Fond byl řízen Ministerstvem pro správu národního majetku a jeho privatizaci ČR. Jeho hlavním úkolem bylo uskutečňování privatizačních projektů orgánů státní správy.

Dalším z privatizačních fondů byl Fond dětí a mládeže. Tento fond byl založen na základě zákona č. 113/1993 Sb., o Fondu dětí a mládeže a byl zrušen na konci roku 2000.²⁶ Jednalo se o právnickou osobu se sídlem v Olomouci, jejímž hlavním cílem bylo shromažďování a hospodaření s majetkem za účelem podpory činností ve prospěch dětí a mládeže.

Nejdéle na našem území působil Pozemkový fond České republiky, který byl zřízen zákonem č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky. Měl sídlo v Praze a kromě výše uvedeného zákona byla jeho působnost a organizace upravena

---

²⁶ Zákon č. 364/2000 Sb., o zrušení Fondu dětí a mládeže a o změnách některých zákonů.

statutem fondu. Příjmovou stránku tvořily především zisky z prodeje a pronájmu nemovitostí, výtěžky z prodeje akcií a zisky z účasti na činnosti obchodních společností. Všechny majetek Pozemkového fondu a všechna jeho práva a povinnosti přešly ke dni 31. 12. 2012 na Českou republiku, k jejichž výkonu je příslušný Státní pozemkový úřad.

3. Fondy na úrovni územních samosprávných celků

Do rozsáhlé soustavy mimorozpočtových peněžních fondů můžeme dále zahrnout i peněžní fondy územních samosprávných celků nebo svazku obcí. Obecná úprava je obsažena v § 5 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, která se vztahuje jak na obce a kraje, tak i na dobrovolné svazky obcí, na městské části a obvody statutárních měst a hlavního města Prahy a na Regionální rady regionů soudržnosti. Podle tohoto ustanovení mají všechny zmíněné subjekty právo, nikoli povinnost zakládat peněžní fondy, a to jak pro konkrétní účely, tak i bez účelového určení. V zákoně není charakter těchto fondů blíže stanoven. Jako zdroje těchto fondů jsou v zákoně uvedeny zejména:

- přebytky hospodaření z minulých let,
- příjmy běžného roku, které nejsou určeny k využití v běžném roce a
- převody prostředků z rozpočtu během roku do účelových peněžních fondů.

Tvorba a použití takto zřízených peněžních fondů je spolu s příjmy a výdaji a jinými peněžními operacemi obsahem územního rozpočtu, pokud neprobíhají mimo něj. Zákon č. 28/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve svém ustanovení § 84 odst. 2, písm. c) svěřuje zřizování peněžních fondů do výlučné pravomoci zastupitelstva obce. Stejně tomu je i v případě Prahy i jejích městských částí podle zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze. Na rozdíl od toho v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) není tato pravomoc výslovně svěřena zastupitelstvu, ale podle ustanovení § 59 odst. 3 krajského zřízení bude vykonávána radou kraje, pokud si ji zastupitelstvo nevyhradí pro sebe.

Kromě těchto peněžních fondů jsou na úrovni územních samosprávných celků zakládány také fondy příspěvkových organizací. Příspěvková organizace má samostatnou právní osobnost a je zřizována zpravidla pro neziskové činnosti v působnosti územního samosprávného celku. Příspěvková organizace hospodaří

s majetkem získaným z rozpočtu zřizovatele, s prostředky získanými vlastní činností, a také s prostředky svých fondů.

Rozpočtová pravidla územních rozpočtů stanovují, jaké druhy peněžních fondů mohou být zřízeny těmito příspěvkovými organizacemi. Jsou jimi následující fondy:

- rezervní fond je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření na základě schválení jeho výše zřizovatelem po skončení roku,
- investiční fond je vytvořen k financování investičních potřeb příspěvkové organizace,
- fond odměn slouží k úhradě odměn zaměstnanců a případně i překročení prostředků na platy a
- fond kulturních a sociálních potřeb slouží k zabezpečení těchto potřeb především zaměstnancům v pracovním poměru k této příspěvkové organizaci.

4. Fondy na evropské úrovni

Téma i problematika nadnárodních fondů působících v Evropské unii je velmi obsáhlá a složitá, ale vzhledem k jejich důležitosti při realizaci a financování mnoha menších i velkých projektů na našem území stejně jako pro velmi aktuální (byť dlouhotrvající a stálou) otázku úspěšnosti i efektivity čerpání prostředků z evropských fondů bych zde ráda uvedla alespoň jejich stručný přehled a charakteristiku. První podkapitolu Evropské strukturální a investiční fondy jsem pojmenovala tímto způsobem z důvodu stejného označení příslušných fondů v materiálech Evropské komise,²⁷ z nichž vychází mimo jiné i webové stránky Ministerstva pro místní rozvoj, a také vzhledem ke společné úpravě v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. 12. 2013.²⁸

---

²⁷ Blíže také viz EVROPSKÁ KOMISE. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. [cit. 2015-09-26]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/, nebo také EVROPSKÁ KOMISE. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020* [online]. [cit. 2015-09-26]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/information/legislation/regulations/

²⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

4.1. Evropské strukturální a investiční fondy (ESIF)

Cílem evropských strukturálních a investičních fondů je snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy EU a především jejich regiony. ESIF se zaměřují na posílení konkurenceschopnosti v oblasti zemědělství, průmyslu, služeb a na podporu vzdělávání. Prostředky z těchto fondů jsou čerpány v rámci operačních programů v daném sedmiletém programovém období (aktuálně v programovém období 2014-2020) na základě žadatelem zpracovaného projektu.

Mezi ESIF je řazeno celkem pět fondů, a to Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond. V odborné literatuře se často liší pohled na to, které fondy by měly být označovány jako strukturální. Bezpochyby jsou jimi první dva zmíněné fondy, Fond soudržnosti se mezi strukturální fondy obvykle neřadí, protože i když se zaměřuje na strukturální přeměnu, je určen na podporu států, nikoliv regionů. V současné době jsou na ně však aplikována stejná pravidla implementace.²⁹ Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond zase nejsou nástroji evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti, což je charakteristické pro strukturální fondy, nýbrž do společné zemědělské politiky a do společné rybářské politiky EU.

Legislativní rámec pro ESIF je dán výše uvedeným nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, které upravuje obecná pravidla pro tyto fondy, jejich vzájemnou koordinaci a koordinaci s dalšími nástroji a institucemi EU. Speciální úprava jednotlivých fondů je obsažena v nařízeních pro každý fond. Dále bych se chtěla krátce věnovat jen některým strukturálním a investičním fondům, a to z důvodu jejich důležitosti a také vzhledem k tomu, že budou zmiňovány v jiných souvislostech i v dalších částech této práce.

Speciální úprava **Evropského fondu pro regionální rozvoj** (ERDF - European Regional Development Fund) je obsažena v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301,³⁰ stanovující především úkoly tohoto fondu a rozsah podpor, které

---

²⁹ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Vyd. 1. Praha, 2012, 485 s. ISBN 978-807-3579-364.

³⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. 12. 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006.

poskytuje. Jeho hlavním úkolem, viz článek č. 2 zmíněného nařízení, je „*přispívání k financování podpory zaměřené na posílení hospodářské, sociální a územní soudržnosti tím, že vyrovnává základní regionální rozdíly v Unii podporou udržitelného rozvoje a strukturálních změn regionálních ekonomik, včetně přeměny upadajících průmyslových oblastí*“. Z fondu jsou mimo jiné podporovány investiční projekty přispívající k tvorbě a ochraně udržitelných pracovních míst, dále investice do dopravní a energetické infrastruktury a investice v sociálním, výzkumném nebo vzdělávacím odvětví.

Úloha a zaměření **Evropského sociálního fondu** (ESF - European social Fund), založeného již v roce 1960, jsou stanovené v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 o Evropském sociálním fondu a zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006. Fond se zaměřuje na problematiku kvalitní a udržitelné zaměstnanosti a mobility pracovníků, na podporu sociálního začleňování, boj proti chudobě a jakékoli diskriminaci, a také na investice do vzdělávání. Na rozdíl od ERDF se zabývá podporou neinvestičních (neinfrastrukturních) projektů.

Fond soudržnosti neboli Kohezní fond (Cohesion Fund) byl založen v roce 1993 pro podporu méně rozvinutých států EU, nikoliv tedy regionů. Jeho činnost a zaměření jsou blíže upravené v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1300/2013 o Fondu soudržnosti a zrušení nařízení (ES) č. 1084/2006. Mezi jeho priority patří posílení ekonomiky, sociální a teritoriální soudržnosti EU v zájmu podpory udržitelného rozvoje. V programovém období 2014-2020 se podpora Fondu soudržnost vztahuje na státy, jejichž národní důchod na obyvatele je nižší než 90 % průměru EU, tedy i na Českou republiku.³¹

Fondy předvstupní pomoci

Fondy předvstupní pomoci jsou zřizovány pro kandidátské země s cílem napomáhat při řešení problémů spojených se splněním podmínek pro vstup do EU a následně k vytvoření podmínek pro co nejrychlejší a nejefektivnější čerpání prostředků ze strukturálních a investičních fondů po jejich vstupu do EU. Právě z tohoto důvodu jsem je zařadila do této podkapitoly. Mezi tyto fondy jsou řazeny:

- fond PHARE (Poland and Hungary Aid for Restructuring the Economy),

---

³¹ EVROPSKÁ KOMISE. *Fond soudržnosti* [online]. [cit. 2015-09-26]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/cohesion-fund/

- fond SAPARD (Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development) a
- fond ISPA (Instrument for Structural Policies for Pre-Accession),

které povětšinou splnily své cíle a účel se vstupem ČR a dalších států do EU k 1. 1. 2004, poté jejich projekty už pouze dobíhaly.

V roce 2007 byl založen nový fond stejného charakteru, Nástroj pro předvstupní pomoc IPA (Instrument for Pre-accession Assistance), pro další programové období (2014 až 2020) byl nahrazen fondem IPA II.³²

4.2 Nestrukturální fondy na evropské úrovni

V EU působí mimo strukturální a investiční fondy ještě další účelové fondy. Mezi ně patří například **Fond solidarity Evropské unie** (EUSF – European Union Solidarity Fund), který byl zřízen v roce 2002 na základě nařízení Rady (ES) č. 1212/2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské Unie. Stalo se tak v reakci na rozsáhlé záplavy, které postihly střední Evropu v roce 2002. Hlavním účelem tohoto fondu je poskytnutí efektivní finanční pomoci členským státům při nouzových stavech, především při přírodních katastrofách.

Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EGF – Europea Globalisation Adjustment Fund) byl zřízen na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1927/2006 o zřízení Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci. EGF pomáhá pracovníkům, kteří přišli o zaměstnání kvůli strukturálním změnám souvisejících s globalizací, „*může se jednat například o situaci, kdy musí velký podnik v důsledku globální hospodářské a finanční krize ukončit svou činnost nebo svůj provoz přesunout mimo EU.*“³³ Na rozdíl od strukturálních a investičních fondů, které se zaměřují spíše na dlouhodobé a strategické cíle, nabízí EGF jednotlivým pracovníkům jednorázovou podporu, která je navíc časově omezena.

Oproti výše zmíněným fondům, které jsou převážně zřízeny pro členské země EU, byly založeny i fondy jako výsledek užší spolupráce pouze mezi několika členskými státy. Posledním fondem, o kterém bych se tedy chtěla v této podkapitole

³² EUROPEAN COMMISSION. *Overview - Instrument for Pre-accession Assistance* [online]. [cit. 2015-09-26]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/enlargement/instruments/overview/index_en.htm.

³³ EVROPSKÁ KOMISE. *Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EGF)* [online]. [cit. 2015-09-26]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326>

zmínit právě z důvodu, že se na něm podílí i Česká republika, je **Mezinárodní Visegrádský fond** (nebo také Mezinárodní Vyšehradský fond). Byl založen v roce 2000 vládami zemí tzv. Visegrádské skupiny (jinak také Visegrádská čtyřka), tedy České republiky, Maďarska, Polska a Slovenské republiky. Rozpočet tohoto fondu je tvořen právě z příspěvků členských států. Fond přispívá na grantové programy především v oblasti vzdělávání, kultury, umění a vědy a výzkumu.³⁴

---

³⁴ BABČÁK, Vladimír a kol. *Finančné právo na Slovensku a v Európskej únii*. 1. vyd. Bratislava: Eurokódex, 2012, 832 s. ISBN 978-80-89447-86-2.

B. HOSPODAŘENÍ STÁTNÍCH FONDŮ

1. Státní účelové fondy v historii

Státní účelové fondy, jež byly podobné těm nynějším a fungovaly na stejném principu, vznikaly na našem území i v 60. letech v době Československé socialistické republiky. Byly jimi silniční fond, fond vodního hospodářství, fond ochrany ovzduší a Státní fond pro zúrodnění půdy. První tři jmenované fondy byly zřízeny v roce 1967 na základě § 62 zákona č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník, formou vládního usnesení, zbylý fond pro zúrodnění půdy vznikl až po vzniku federace, kdy právním základem pro vznik účelových fondů tvořil Ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci. Ve svém čl. 11. odst. 6 umožnil zřizování účelových fondů na základě zákona jak federaci, tak i každé republice zvlášť. Silniční fond, fond vodního hospodářství a fond ochrany ovzduší byly následně rozděleny mezi obě republiky.³⁵

Stejně jako dnešní státní fondy byly i ty československé zřizovány k financování předem stanovených úkolů a k hospodaření a správě pro ně vyčleněných prostředků, na rozdíl od nich ale neměly právní osobnost a jejich jménem ve všech věcech jednalo příslušné ministerstvo. Postavení státních účelových fondů bylo obecněji upraveno v tehdejší zákoně o rozpočtových pravidlech³⁶ a konkrétně pak ve vládou schválených statutech jednotlivých fondů. Na státní rozpočty jednotlivých republik byly napojeny pouze finančními vztahy v podobě dotací.

Nejkratší dobu z uvedených fondů fungoval silniční fond, zřízený především za účelem výstavby dálnice, jenž byl financován odvozy z motorových vozidel organizací. V roce 1972 se však staly tyto prostředky příjmem státního rozpočtu federace, ze kterého byly nadále financovány předešlé úkoly republikových silničních fondů.³⁷

Fond ochrany ovzduší byl spravován příslušným republikovým ministerstvem vodního a lesního hospodářství a jeho prioritou byla prevence, odstraňování a zmírňování škodlivých následků znečištění ovzduší. Příjmy fondu tvořily především

---

³⁵ BAKEŠ, Milan. *Československé finanční právo: učebnice pro právnické fakulty*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1979, 309 s. Učebnice (Panorama).

³⁶ Zákon č. 134/1970 Sb., o pravidlech státního rozpočtu československé federace a o zásadách hospodaření s rozpočtovými prostředky státních rozpočtů federace a republik (rozpočtová pravidla).

³⁷ BAKEŠ, Milan. *Československé finanční právo: učebnice pro právnické fakulty*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1979, 309 s. Učebnice (Panorama).

poplatky za znečišťování ovzduší a subvence ze státního rozpočtu. Spolu se Státním fondem vodního hospodářství se stal od 1. 1. 1992 součástí Státního fondu životního prostředí.

Státní fond vodního hospodářství, taktéž zřízený v gesci Ministerstva lesního a vodního hospodářství, sloužil k podpoře opatření zaměřených na zabezpečení dostatečného množství průmyslové a pitné vody a dále na ochranu podzemních vod a vodních toků před jejich znečištěním. Příjmem tohoto fondu byly náhrady za vypouštění odpadních vod do vodních toků, úroky z prostředků fondu aj.³⁸

Poslední z výše uvedených fondů, Státní fond pro zúrodnění půdy, byl zřízen na základě zákona ČNR č. 77/1969 Sb. (pro Slovenskou socialistickou republiku na základě zákona SNR č. 179/1969 Zb.) a byl zrušen až k 1. 1. 2006. Tento fond byl založen s cílem zvýšení péče o půdu a její úrodnosti při Ministerstvu zemědělství a výživy. Fond získával své příjmy především z náhrad za odnětí součástí zemědělského půdního fondu, prostředků ze státního rozpočtu a úroků z prostředků tohoto fondu. Z nich byly poskytovány subvence nebo půjčky např. na výstavbu, rekonstrukci a údržbu hlavních melioračních zařízení a úprav vodních toků, na odvodňování pozemků, protierozních opatření.

2. Státní fondy v České republice

Obecná úprava státních fondů se nachází v zákoně o rozpočtových pravidlech v Hlavě VI., konkrétně v § 28. Z dikce zákona je zřejmé speciální a do jisté míry nezávislé postavení státních fondů v rozpočtové soustavě. Dle zmíněného ustanovení jsou státní fondy zřizované jako právnické osoby pro zabezpečení zvlášť stanovených úkolů a hospodaření s prostředky pro ně určenými. Státní fond musí obsahovat označení „státní fond“ a může být zřízen pouze zákonem, jenž mimo jiné stanoví, do působnosti kterého orgánu státní fond patří a vymezí příjmovou a výdajovou stránku fondu společně se způsoby použití prostředků, s nimiž fond hospodáří. Podle rozpočtových pravidel by měly být ve zřizovacím zákoně stanoveny způsoby financování správních výdajů fondu. Ty tvoří výdaje spojené s činností zaměstnanců a členů orgánů státního fondu. Pokud jsou tyto výdaje financovány ze státního rozpočtu, vztahují se na jejich

---

³⁸ SLOVINSKÝ, Anton a kol. *Československé finanční právo*. Bratislava: Obzor, 1985.

použití právní předpisy upravující hospodaření organizačních složek státu. Z pohledu hospodaření fondu je podstatné, že se zbylé prostředky převádějí do následujícího rozpočtového roku.

Jednotlivé státní fondy spadají do působnosti rezortně příslušného ministerstva a v jejich čele stojí ředitel jmenovaný ministrem. Výjimku tvoří Státní fond kultury, v jehož čele stojí přímo ministr kultury.

Kromě speciální úpravy v jednotlivých zákonech o státních fondech je podrobněji stanoven obsah jejich činnosti a vnitřní organizace ve statutech fondů, které jsou schvalovány vládou na návrh ministra příslušného ministerstva nebo ministrem samotným.

Rozpočty státních fondů jsou článkem rozpočtové soustavy, kterou můžeme chápat v užším pojetí jako „*soustavu veřejných rozpočtů, mezi které patří státní rozpočet, místní rozpočty, rozpočty státních fondů a v neposlední řadě rozpočet Evropské unie*“.³⁹ V širším pojetí jsou do veřejných rozpočtů řazeny také rozpočty organizačních složek státu, rozpočty příspěvkových organizací, školských právnických osob, veřejných výzkumných institucí napojených na státní či místní rozpočty.

Na každý rozpočtový rok sestavují jednotlivé státní fondy svůj vlastní rozpočet, jehož návrh příjmů a výdajů předkládá příslušný ministr vládě k projednání do 31. října daného roku, která ho s případnými změnami postupuje spolu s návrhem státního rozpočtu ke schválení PSP ČR.

Na poskytnutí finančních prostředků ze státních fondů není právní nárok.

2.1 Státní fond životního prostředí

Státní fond životního prostředí (dále jen SFŽP) byl zřízen za účelem podpory ochrany, obnovy a zlepšování životního prostředí, a je tedy jedním z podstatných ekonomických nástrojů pro realizaci státní politiky životního prostředí v souladu se zásadami ochrany životního prostředí ČR. Podílí se na financování projektů v rámci ochrany životního prostředí z rozpočtu EU. SFŽP byl zřízen v roce 1991 zákonem ČNR č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České

---

³⁹ MARKOVÁ, Hana a Radim BOHÁČ. *Rozpočtové právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007., 248 s. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7179-598-8.

republiky. Rozsah jeho činnosti je podle § 1 odst. 2 tohoto zákona stanoven statutem. Dalším podstatným předpisem je směrnice Ministerstva životního prostředí č. 6/2010 a její přílohy, v níž jsou stanoveny podmínky pro poskytování finančních prostředků.

Fond patří do působnosti Ministerstva životního prostředí (je správcem fondu). V čele fondu stojí ředitel jednající jménem fondu jako statutární orgán, zcela výjimečnou a důležitou pozici má ale především ministr životního prostředí, který rozhoduje o poskytování finančních prostředků. Jako svůj poradní orgán si jmenuje radu fondu,⁴⁰ která pouze posuzuje a navrhuje ministrovi ke schválení základní otázky tvorby a užití prostředků SFŽP, roční rozpočet jeho příjmů a výdajů, navrhovaná opatření a nové dotační tituly a také posuzuje a posléze navrhuje samotné projekty na poskytnutí příspěvků fondu a jejich výši.⁴¹ Ministr ale není těmito návrhy vázán. Vnitřní struktura fondu, včetně popisu a fungování jednotlivých sekcí a odborů, je stanovena v organizačním řádu fondu.

Příjmy a výdaje SFŽP

Příjmy SFŽP nejsou součástí státního rozpočtu a tvoří především platby ve formě poplatků za znečišťování nebo poškozování životního prostředí, respektive jeho jednotlivých složek. Podstatnou částí příjmů fondu jsou také dotace ze státního rozpočtu. Výčet příjmů je uveden v § 2 odst. 1 zákona o SFŽP. Hlavní část příjmové stránky tvoří poplatky a odvody vybírané v souvislosti s ochranou životního prostředí, kterými jsou například poplatky za vypouštění odpadních vod, poplatky za vypouštění škodlivých látek do ovzduší, poplatky podle zákona o odpadech,⁴² odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, poplatky za odběr podzemních vod a úhrady odváděné do státního rozpočtu za vydobyté nerosty. Dalšími příjmy jsou pokuty uložené orgány Ministerstva životního prostředí a Českou inspekcí životního prostředí, peněžní příjmy z postihu žadatelů za neoprávněné použití nebo zadržetí prostředků z fondu, dále podíly na výnosu daní, příjmy z úroků, úvěry od právnických osob, příspěvky od právnických i fyzických osob a významný podíl na příjmech mají i transfery ze státního rozpočtu.⁴³

---

⁴⁰ Momentálně tvoří Radu fondu 17 členů, z čehož většina jsou členové Parlamentu ČR.

⁴¹ § 1 odst. 8 a 9 zákona o SFŽP.

⁴² Podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, jsou jimi například poplatek za podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků nebo poplatky za uložení odpadů.

⁴³ Blíže ustanovení § 2 odst. 1 zákona o SFŽP.

Výdajovou stránku rozpočtu fondu tvoří jednak prostředky na poskytování podpory na zlepšování stavu životního prostředí a financování vypsaných programů Ministerstva životního prostředí,⁴⁴ tak náklady na chod kanceláře fondu.

Finanční prostředky z fondu jsou poskytovány žadatelům při splnění všech předepsaných náležitostí, přičemž podmínky pro získání prostředků jsou především ve výše zmíněné směrnici Ministerstva životního prostředí. Pravidla poskytování finančních prostředků pro jednotlivé vypsané programy jsou obsahem jejich příloh.

Prostředky fondu mohou sloužit na podporu investičních a neinvestičních akcí souvisejících s ochranou a zlepšováním životního prostředí, podporu programu výzkumu, vývoje, výroby a zavádění nových technologií, dále na podporu činností souvisejících s ekologickými funkcemi vodních toků a vodních ploch, monitorování složek životního prostředí, úhrady splátek a úroků z půjček, podporu výchovných akcí a informovanosti o životním prostředí a úhradu správních výdajů fondů a jiných výdajů souvisejících s jeho činností.⁴⁵

Podle Zprávy o hospodaření SFŽP ČR dosáhly příjmy v roce 2014 celkově výše 2,02 mld. Kč a výdaje 2,88 mld. Kč.⁴⁶

2.2 Státní fond kultury

Státní fond kultury (dále jen SFK) byl zřízen jako doplňkový zdroj pro financování projektů podporující kulturu v ČR, vyjma podpory kinematografie. Byl založen zákonem ČNR č. 239/1992 Sb. o Státním fondu kultury České republiky, jako právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku.

SFK spravuje Ministerstvo kultury a v jeho čele je ministr kultury jako jeho statutární orgán odpovídající za hospodaření s prostředky fondu. Fond má sídlo v budově Ministerstva kultury v Praze, nevytváří žádné vlastní organizační jednotky a nemá ani své zaměstnance, o agendu fondu se starají příslušní zaměstnanci Ministerstva kultury. Podstatnou úlohu plní rada fondu, která rozhoduje o způsobu a výši čerpání

---

⁴⁴ Podporou se podle § 3 odst. 2 zákona o SFŽP pro jeho účely rozumí dotace subvence, půjčky, převzetí závazku a další pomoc jak právnickým tak fyzickým osobám.

⁴⁵ § 3 odst. 1 zákona o SFŽP.

⁴⁶ Zpráva o hospodaření SFŽP ČR za rok 2014. *Státní fond životního prostředí ČR* [online]. [cit. 2015-09-25]. Dostupné z: <https://www.sfzp.cz/ke-stazeni/152/16371/detail/zprava-o-hospodareni-statniho-fondu-zivotni-prostredi-cr-za-rok-2014/>

finančních prostředků. Je složena z nepolitických osobností významných v oblasti kultury a peněžnictví, které musí splňovat konkrétní požadavky na tuto veřejnou funkci.

⁴⁷ V Radě může být maximálně 13 členů volených PSP ČR na tříleté funkční období. V rámci fungování fondu má tedy významnější a především nezávislejší postavení než je tomu například u rady SFŽP, která má především poradní funkci a je navíc z většiny složena z politických zástupců. Tento způsob organizace SFK může zajistit nezávislejší a odbornější rozhodování a celkové fungování instituce. Nicméně faktem je, že fond nemá žádný kontrolní orgán a celý zákon o SFK by si zasloužil rozsáhlejší novelu, která by zohledňovala dnešní snahy o větší transparentnost, odpolitizování státních institucí a také podrobnější a přesnější vymezení finančních zdrojů a výdajů fondu.

V roce 2008 byl v PSP ČR projednáván vládní návrh zákona o zrušení SFK. Hlavními důvody tohoto návrhu podle důvodové zprávy k předkládanému zákonu byla nemožnost zajištění trvalých, dostatečných a stabilních příjmů k plnění jeho funkcí, nemožnost poskytování účelových dotací a neúspěch projektu loterie Česká lotynka, která měla SFK zajišťovat roční příjem kolem 200 mil. Kč. Místo toho po ročním působení loterie a jejím následném zrušení zůstal fondu závazek k úhradě úvěru, poskytnutého na zahájení provozu loterie, ve výši 362 mil. Kč. Ministerstvo financí tehdy poskytlo fondu finanční výpomoc ze státního rozpočtu, jenž měla být SFK postupně splácena z jeho rozpočtu.⁴⁸ SFK navíc již delší dobu neplnil svou úlohu.⁴⁹ Návrh na zrušení fondu byl PSP ČR zamítnut.

Příjmy a výdaje SFK

Podle ustanovení § 7 zákona o SFK jsou finančními zdroji SFK výnosy z majetkových účastí ČR na podnikání právnických osob v kultuře, výnosy z cenných papírů, úvěry od právnických osob, splátky z půjček a návratných finančních výpomocí poskytnutých žadatelům a úroky z nich, dary a dědictví pro fond, výnosy z veřejných

---

⁴⁷ Podle § 3 zákona o SFK může být členem rady pouze bezúhonný občan ČR, který nemá žádnou funkci v politické straně nebo hnutí a nesmí ani aktivně veřejně vystupovat nebo působit v jejich prospěch v souvislosti se svou funkcí v radě. Nesmí také zastupovat obchodní zájmy, které by mohly ovlivnit jeho objektivitu rozhodování nebo by byly v rozporu s výkonem funkce. Členství v radě je neslučitelné s dalšími veřejnými funkcemi uvedenými v § 3 odst. 3 zákona o SFK

⁴⁸ PRO CULTURE. *Státní fond kultury má být zákonem zrušen* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: <http://www.proculture.cz/cultureinfo/legislativa/navrh-zakona-o-zruseni-statniho-fondu-kultury-1987.html>

⁴⁹ SFK mezi lety 2006 a 2011 nebyla zvolena rada fondu a ten tedy neposkytoval žádné účelové dotace nebo půjčky.

sbírek a loterií organizovaných fondem, dále padesátiprocentní podíl z výnosů nájmu předmětů kulturní hodnoty a movitých a nemovitých kulturních památek, se kterými fond hospodaří, výnosy z pohlednic, plakátů apod., vydávaných Ministerstvem kultury, a samozřejmě dotace ze státního rozpočtu. Na rozdíl od jiných fondů nehospodaří SFK s prostředky z rozpočtu a fondů EU.

Hodnoticí zpráva k hospodaření SFK ČR za rok 2014⁵⁰ uvádí, že celkové příjmy fondu se v tomto roce vyšplhaly na 64,2 mil Kč, z čehož více než polovina byla tvořena příjmy z pronájmu nemovitostí spravovaných fondem a podstatným zdrojem financí byl i příjem z reklam vysílaných na ČT 2, příjmy z odúmrťí a žadatelské poplatky.⁵¹ Podle schváleného rozpočtu pro rok 2015 by měl fond v tomto roce dosáhnout srovnatelných příjmů, a to ve výši 63,5 mil. Kč.⁵²

Prostředky SFK poskytuje ve formě účelových dotací (jejich výše poskytnutá fondem je stanovena do výše dvou třetin žadatelem plánovaných nákladů), půjček nebo návratných finančních výpomocí. Žadatelem může být právnická i fyzická osoba, která podá písemně žádost Ministerstvu kultury, ve které specifikuje svůj projekt. Prostředky fondu jsou poskytovány mimo jiné na podporu realizace umělecky hodnotných děl, ediční počiny v oblasti periodických i neperiodických publikací, na obnovu a udržování kulturních památek, výstavní a přednáškovou činnost, propagaci české kultury v zahraničí a na pořádání kulturních festivalů a obdobných akcí.⁵³

Celkové výdaje podle shora uvedené hodnoticí zprávy dosáhly v roce 2014 výše 48,6 mil. Kč. Výdaje pro rok 2015 byly schváleny ve výši 52,6 mil. Kč, z nichž ale pouze 20 mil. je vyčleněno na financování podpory kulturních projektů, zbylou část tvoří především správní výdaje fondu.⁵⁴

---

⁵⁰ MINISTERSTVO KULTURY. *Hodnoticí zpráva SFK za rok 2014* [online]. [cit. 2015-11-15].

Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/statni-fondy/statni-fond-kultury-cr/hodnotici-zprava-Statniho-fondu-kultury-za-rok-2014.pdf>

⁵¹ Žadatelské poplatky se podle § 4 statutu SFK platí při podání žádosti o poskytnutí dotace nebo výpomoci na úhradu nákladů spojených s jejím posouzením. Poplatek se platí ve výši 1 % z požadované částky, přinejmenším ale ve výši 2000 Kč.

⁵² MINISTERSTVO KULTURY. *Schválený rozpočet SFK na rok 2015* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/statni-fondy/statni-fond-kultury-cr/schvaleny-rozpocet-2015---SFK.pdf>

⁵³ Podrobněji v § 8 zákona o SFK.

⁵⁴ MINISTERSTVO KULTURY. *Schválený rozpočet SFK na rok 2015* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/statni-fondy/statni-fond-kultury-cr/schvaleny-rozpocet-2015---SFK.pdf>

2.3 Státní fond rozvoje bydlení

Státní fond rozvoje bydlení (dále jen SFRB) byl zřízen jako právnická osoba se sídlem v Praze, a to zákonem č. 211/2000 Sb.⁵⁵ Hlavní prioritou fondu je podpora rozvoje bydlení v ČR v souladu s koncepcí bytové politiky chválené Vládou ČR a udržitelný rozvoj obcí a krajů. Podrobnější úprava jeho činnosti a vnitřní organizace je obsažena ve vládou schváleném statutu SFRB, úprava specifických použití finančních prostředků fondu v jednotlivých nařízeních vlády. SFRB se nahází v gesci Ministerstva pro místní rozvoj.

V čele SFRB je ředitel jmenovaný ministrem pro místní rozvoj jako statutární orgán. Ředitel je zároveň zaměstnancem fondu a jedná za něj navenek. Provádí rozhodnutí a jiná veškerá opatření schválená výborem fondu a je odpovědný za jeho chod a organizaci. Ředitel také stojí v čele Holdingového fondu SFRB a řídí jeho správu.⁵⁶

Dalším orgánem SFRB je sedmičlenný výbor fondu, jehož předsedou je ministr pro místní rozvoj, zbylí členové výboru jsou jmenováni vládou. Hlavní úlohou výboru je projednání a předložení návrhu rozpočtu fondu, účetní závěrky, výroční zprávy o činnosti fondu a návrhu statutu fondu. V pravomoci výboru je schvalování nabytí cenných papírů, zřizování právnických osob a nabývání majetkové účasti v nich.⁵⁷

Zvláštní postavení má tento výbor vůči řediteli SFRB, neboť je oprávněn navrhnout jeho jmenování či odvolání, může ředitele pověřit konkrétním úkolem, který spadá do pravomoci výboru nebo naopak rozhodnout ve věci patřící do pravomoci ředitele.

Kontrolním orgánem SFRB je pětičlenná dozorčí rada jmenovaná na čtyřleté funkční období PSP ČR. Předmětem jejího posuzování je primárně činnost a hospodaření fondu a jeho orgánů a také schvalování účetní závěrky fondu.

---

⁵⁵ Zákon č. 211/2000 Sb. o Státním fondu rozvoje bydlení a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁶ Holdingový fond je samostatná účetní jednotka SFRB, která byla zřízena v roce 2012 k realizaci programu Jessica financovaného z evropských strukturálních fondů.

⁵⁷ Podrobněji čl. 5 Statutu SFRB; STÁTNÍ FOND ROZVOJE BYDLENÍ. *Statut SFRB - nové znění 12.5.2014* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: http://www.sfrb.cz/fileadmin/sfrb/docs/o-sfrb/Statut_SFRB_-_nove_zneni__12.5.2014_.pdf

Příjmy a výdaje SFRB

Podle výroční zprávy za rok 2014 tvořily celkové příjmy SFRB částku ve výši 822 mil. Kč.⁵⁸ SFRB může získávat prostředky z dotací ze státního rozpočtu, vydaných dluhopisů, z výnosů z dluhopisů a hypotečních zástavních listů, dále z fondů EU, ze splátek z poskytnutých úvěrů a z výnosů z veřejných sbírek organizovaných fondem.

Výpomoc z fondu je v dnešní době zaměřena především na poskytování nízkouročených úvěrů na podporu regenerace stávajícího bytového fondu, na podporu výstavby a rekonstrukci bydlení v rámci probíhajících programů zaměřených na konkrétní problematiku. Hospodaření fondu se tedy zakládá na návratnosti poskytnutých prostředků, což přispívá ke stabilitě fondu z dlouhodobějšího hlediska. Celkové výdaje SFRB za rok 2014 byly podle účetní závěrky ve výši 1, 86 mld. Kč.

Mimo výše uvedené je podle zákona možné použít prostředky z fondu například na ručení za část nesplacené jistiny úvěrů, na nákup hypotečních zástavních listů, k nákupu státních dluhopisů nebo dluhopisů, jejichž emitentem je Česká národní banka a ke krytí správních výdajů fondu.

Realizace jednotlivých programů je zajišťována na základě vládních nařízení. V roce 2015 je otevřeno celkem sedm programů, a to Panel 2013, Program 150, Program na výstavbu nájemních bytů, Program Jessica, Programy pro obce- opravy a modernizace, Program Živel a Program záruk. V roce 2014 bylo mimo tyto programy vyčleněno 20 mil. Kč na financování pomoci při odstraňování následků případných povodní v rámci Povodňových programů.

2.4 Státní zemědělský intervenční fond

Státní zemědělský intervenční fond (dále jen SZIF) byl zřízen v roce 2000 zákonem č. 256/2000 Sb.⁵⁹ a nahradil tak Státní fond tržní regulace v zemědělství, který vznikl v roce 1993. V roce 2004 byla SZIF udělena akreditace jako platební agentuře

---

⁵⁸ STÁTNÍ FOND ROZVOJE BYDLENÍ. *Výroční zpráva za rok 2014* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: http://www.sfrb.cz/fileadmin/user_upload/VyrocnizpravaSFRB2014.pdf

⁵⁹ Zákon č. 256/2000 Sb. o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu).

zprostředkující získávání finanční podpory z EU i národních zdrojů a pro provádění opatření Společné zemědělské politiky EU financované z evropských fondů.⁶⁰

SZIF byl založen jako právnická osoba se sídlem v Praze a spadá do působnosti Ministerstva zemědělství. Fond zabezpečuje regulaci trhu s některými rostlinnými a živočišnými produkty a produkty vzniklými z jejich zpracování s cílem zabránit větším výkyvům v poptávce a cenách těchto komodit, u kterých přizpůsobení nabídky trvá delší dobu.⁶¹ Fond dále zabezpečuje podporu vypsáných programů jak národních, tak evropských.

Činnosti, které může fond vykonávat, jsou uvedeny v § 1 odst. 2 zákona o SZIF a jsou jimi například: poskytování dotací, intervenční nákupy zemědělských výrobků a potravin, provádění činnosti související se systémem produkčních kvót, poskytování subvencí při vývozu zemědělských výrobků a potravin, rozhodování o poskytnutí licence při dovozu a vývozu zemědělských výrobků a potravin, provádění činnosti související se systémem záruk pro zemědělské výrobky a potraviny a zajišťování lepšího marketingu.

Statutárním orgánem SZIF je ředitel, který jedná jménem fondu, řídí jeho činnost a zastupuje ho navenek. U SZIF je zřízena dozorčí rada jako kontrolní orgán. Má pět členů⁶² a je volena na čtyřleté funkční období. Organizační uspořádání fondu je založena na předpisech EU vztahujícím se k platebním agenturám. Některé pravomoci fondu jsou svěřeny do působnosti ministerstva zemědělství.⁶³

Příjmy a výdaje SZIF

SZIF získává finanční prostředky především dotacemi ze státního rozpočtu účelově určenými na jeho činnost, krytí správních výdajů fondu nebo na předfinancování výdajů, které mají být dotovány z evropského rozpočtu. Dalšími finančními zdroji jsou příjmy z prodeje zemědělských výrobků a potravin nakoupených

---

⁶⁰ V roce 2004 udělena akreditace pro financování ze záruční sekce Evropského zemědělského orientačního fondu, v roce 2007 rozšířena i na Evropský zemědělský záruční fond a Evropský fond pro rozvoj venkova.

⁶¹ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Vyd. 1. Praha, 2012, 485 s. ISBN 978-807-3579-364.

⁶² Předseda představenstva je volen Poslaneckou sněmovnou z jejích členů, místopředseda dozorčí rady Senátem z jeho členů a tři členové jsou voleni PSP ČR.

⁶³ Blíže § 9a zákona o SZIF

fondem, podpory poskytnuté z EU a vrácené dotace a penále. Celkové příjmy SZIF za rok 2014 byly ve výši 41,6 mld. Kč.⁶⁴

Dotace z fondu jsou poskytovány na základě zákona o SZIF, zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, konkrétních nařízeních vydaných k jejich provedení a podle předpisů EU o financování společné zemědělské politiky.⁶⁵ Dotace se poskytují především na základě žádosti s vypracovaným projektem. Pokud jsou splněny všechny podmínky stanovené zákonem, je uzavřena mezi žadatelem a fondem dohoda o poskytnutí dotace.

Podle výroční zprávy SZIF dosáhly celkové výdaje fondu výše 39,1 mld. Kč, z čehož 37,6 mld. Kč bylo použito na Společnou zemědělskou politiku, zbytek tvořily výdaje za marketing a správní výdaje. Nejvyšší podíl výdajů činily, a i v tomto roce budou činit, přímé platby určené na dotace v zemědělství poskytované podle pravidel Společné zemědělské politiky EU. Pro příští léta budou zaměřeny především na šetrný přístup k životnímu prostředí, generační obměnu na venkově a podporu znevýhodněných regionů.

Další výdaje směřovaly na podporu Programu rozvoje venkova včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova. Díky tomuto programu, jehož finální verze byla schválena Evropskou komisí dne 26. 5. 2015, by mělo přijít do českého zemědělství až 84 mld. Kč, z čehož 63 mld. Kč bude z rozpočtu EU.⁶⁶

Třetím okruhem výdajů použitých ze SZIF byly v roce 2014 prostředky vynaložené na společnou organizaci trhu. Jedná se o jak o podporu určitých komodit (například programy Podpora spotřeby školního mléka, Ovoce a zelenina do škol nebo Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvádění na trh), tak intervenční zásahy, dotace a licenční politiku.

---

⁶⁴ STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Výroční zpráva za rok 2014* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z:

https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fsystemov_a_navigace%2Fo_nas%2Fvyrocni_zpravy_szif%2F1437383283113.pdf

⁶⁵ Jsou jimi například Nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 ze dne 21. června 2005 o financování společné zemědělské politiky; Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova atd.

⁶⁶ STÁTNI ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Program rozvoje venkova 2014-2020* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

2.5 Státní fond kinematografie

Státní fond kinematografie (dále jen SFKG) vznikl v roce 2013 jako právní nástupce Státního fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie⁶⁷ s tím, že vstoupil do všech práv a povinností vyplývajících z jeho předchozích právních vztahů. SFKG byl založen zákonem č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi) jako právnická osoba se sídlem v Praze, jenž se zapisuje do obchodního rejstříku. Fond patří do působnosti Ministerstva kultury, na rozdíl od svého předchůdce ale nespadá do struktury zmíněného ministerstva a v jeho čele nestojí ministr kultury, nýbrž funguje jako svébytná instituce s vlastními zaměstnanci, v jejímž čele je ředitel.

Nový zákon tedy přinesl podstatné změny v organizaci fondu, konkrétnější stanovení příjmů fondu a zajištění stabilnějšího financování. Celkově oproti jeho předchůdci nebo i oproti ostatním fondům je SFKG poskytnuta velmi podrobná a konkrétní zákonná úprava, zřejmě kvůli kritice na netransparentnost poskytování prostředků z fondu a také kvůli dlouhodobému podfinancování kinematografie ve srovnání s jinými evropskými státy. Velmi detailní je i vládou schválený statut SFKG.

Orgány fondu jsou ředitel, rada fondu a dozorčí výbor. Ředitel je jmenován ministrem kultury na šest let, odpovídá za hospodaření s prostředky fondu a má poměrně rozsáhlé kompetence. Statut SFKG klade velký důraz na odbornost, objektivitu a zamezení možného střetu zájmů u kandidáta na ředitele fondu.⁶⁸

Rada fondu má 9 členů volených na tříleté funkční období PSP ČR na návrh ministra kultury z řad uznávaných a zkušených osobností z oboru, kteří nejsou nijak politicky angažováni. Rada především stanovuje koncepci a strategii podpory kinematografie a kritéria hodnocení projektů a rozhoduje o poskytování podpory kinematografie.

---

⁶⁷ Státní fond České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie vznikl na základě zákona č. 241/1992 Sb. o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie, který byl koncipován stejně jako zákon o SFK s obdobnou organizací a uspořádáním.

⁶⁸ Podle bodu 3.1.2 a 3.1.3 Statutu SFKG jím mj. může být ten, kdo má vysokoškolské vzdělání magisterského typu s dostatečnou znalostí cizího jazyka, je uznávanou a zkušenu osobností v oblasti kinematografie s alespoň pětiletou praxí s řízením filmové či obdobné kulturní instituce a zároveň jsou zde uvedeny funkce, které jsou neslučitelné s funkcí ředitele fondu, stejně jako zákaz výkonu podnikatelské činnosti v oblasti audiovize, kinematografie a filmového průmyslu.

Kontrolním orgánem je devítičlenný Výbor jmenovaný na tři roky z řad zástupců jednotlivých poplatníků poplatků uvedených v zákoně o audiovizí.

Příjmy a výdaje SFKG

Podle § 24 zákona o audiovizí jsou finančními zdroji fondu především poplatky z vysílání reklamy, audiovizuální poplatky⁶⁹ a další poplatky stanovené zákonem, příjem z podílů na zisku podpořených projektů, příjmy z nakládání se svěřeným majetkem, úroky, příjmy z využití kinematografických děl a dotace ze státního rozpočtu.

Finanční prostředky získané fondem jsou účelově rozdělovány podle dotačních okruhů na podporu kinematografie, jimiž jsou vývoj a výroba českého kinematografického díla, distribuce kinematografického díla, podpora technického rozvoje a modernizace kinematografie, propagace, publikační činnost v oboru, zachování a zpřístupňování národního filmového dědictví, vzdělávání a výchova, filmové festivaly a ochrana práv ke kinematografickým dílům.⁷⁰

Podle výroční zprávy Státního fondu kinematografie za rok 2014 tvořily příjmy fondu v tomto roce celkově 1,04 mld. Kč, z čehož bylo ale 0,8 mld. Kč poskytnuto ze státního rozpočtu a výdaje fondu se vyšplhaly na 0,76 mld. Kč.⁷¹

3. Kritika a návrhy na zřízení nových fondů

Fondy jako instituce zřízené k přerozdělování finančních prostředků byly, a zřejmě i budou terčem kritiky, a to nejen díky jejich netransparentnosti hospodaření, způsobu vedení nebo právní úpravě, ale také kvůli svému postavení v systému veřejných rozpočtů a celkově jako relativně samostatného subjektu hospodařícího se státním majetkem. Dalším problémem může být samotné poskytování dotací a subvencí a jejich, podle některých, deformování trhu v dané oblasti a narušování hospodářské

---

⁶⁹ Audiovizuálními poplatky jsou podle § 25 zákona o audiovizí poplatky z kinematografického představení, poplatky za poskytování audiovizuálních mediálních služeb na vyžádání a poplatek z převzatého televizního vysílání.

⁷⁰ K tomu blíže § 31 a násl. zákona o SFKG

⁷¹ STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE. *Výroční zpráva SFKG za rok 2014* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z:

http://www.fondkinematografie.cz/assets/media/files/informace/Vyrocní_zprava_SFK_2014_v1.0.pdf

soutěže. Fungování a hospodaření státních fondů je tedy poměrně širokým tématem nejen z hlediska finančního, respektive rozpočtového práva, ale také z politického a ekonomického hlediska.

Jak jsem uvedla, účelové fondy byly kritizovány i v minulosti, a to například v učebnici československého finančního práva z roku 1987, kde byly státní účelové fondy označeny jako nežádoucí prvek z hlediska jednotnosti státního rozpočtu jako jedné z rozpočtových zásad, který narušuje jednotné bilancování státních finančních zdrojů, rozpočtové plánování a může způsobovat nehospodárnost státu.⁷²

Dalším problémem, který je často vyzdvihován a kvůli kterému bylo i zrušeno množství státních fondů na Slovensku, je nezajištění dostatečných vlastních finančních zdrojů. Ty jsou nahrazovány z velké části dotacemi ze státního rozpočtu a dle mého tudíž ztrácí jak smysl, tak svou podstatu.

Státní fondy se docela liší tím, jaké orgány jsou ve fondu zřízeny, jaké jsou požadavky na kandidáta na tu kterou funkci, nebo také vztahem s ministerstvem, v jehož působnosti se nacházejí. Postupem času se pravidla výše uvedeného zpříšňovala a této otázce byla věnována i konkrétnější zákonná úprava. Největšími nedostatky v této oblasti tedy spatřuji u SFŽP, kdy jeho zřizovací zákon neprošel výraznější novelou od svého přijetí v roce 1991. Těmi jsou především neexistence kontrolního orgánu fondu, rada fondu složená většinou z politiků a zřízená pouze jako poradní orgán, jehož členové jsou jmenováni ministrem, a celkově příliš silné a významné postavení ministra životního prostředí v rámci fungování fondu.

Jelikož státní fondy v ČR hospodaří se státním majetkem, podléhají kontrole Nejvyššího kontrolního úřadu. Ten provedl za dobu své existence desítky kontrolních akcí jednotlivých fondů a našel při nich mnohá pochybení. Kvůli některým z nich podal NKÚ trestní oznámení.

Nejmedializovanější byla zřejmě kontrolní akce č. 11/33,⁷³ jejímž předmětem byly peněžní prostředky a majetek, se kterým jsou příslušné hospodařit vybrané státní fondy. Podle závěru z této kontrolní akce, která se prováděla od září roku 2011 do května 2012 a zaměřila se na hospodaření SFRB, SFŽP, SFK a tehdejšího Státního

---

⁷² BAKEŠ, Milan, Marie KARFÍKOVÁ a Hana MARKOVÁ. *Československé finanční právo*. 1. vyd. Praha: Ústav státní správy, 1987, 163 s. Studie a informace (Ústav státní správy).

⁷³ NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD. *Kontrolní akce č. 11/33- Kontrolní závěr* [online]. [cit. 2015-09-29]. Dostupné z: <http://www.nku.cz/kon-zavery/K11033.pdf>

fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie (dále jen SFPRČK), některé z kontrolovaných subjektů neplní své funkce a NKÚ doporučil zvážit jejich zrušení nebo sloučení.

U všech kontrolovaných fondů kromě SFK bylo zjištěno nedodržení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kdy například SFŽP v rámci inventarizace za rok 2010 nedokázal dohledat majetek v hodnotě téměř tří milionů Kč. Při hodnocení právní úpravy vybraných fondů kritizoval NKÚ především nedostatečné zajištění vlastních příjmů a příliš obecnou a širokou úpravu použití finančních prostředků. V té souvislosti odkázal na důvodovou zprávu k zákonu o rozpočtových pravidlech, kde je jako hlavní důvod existence fondů uvedena striktní účelovost využití konkrétních příjmů. Další rozpor shledal NKÚ v postavení ministra kultury v čele SFK a SFPRČK, nesoucího odpovědnost za hospodaření fondů, a radami fondů rozhodujícími o způsobu a výši čerpání prostředků. Podle NKÚ je problematické tedy to, že orgán rozhodující o použití prostředků za to nenesou odpovědnost.

NKÚ ve svém závěru z této kontrolní akce doporučil přehodnotit základní náležitosti zákonů o státních fondech a vzhledem k jejich velké rozdílnosti zvážit jejich shodnější úpravu, dále doporučil zajistit získávání vlastních zdrojů fondů, aby nebyly v budoucnu závislé na dotacích ze státního rozpočtu, a v neposlední řadě nastavit kontrolní mechanismy pro řízení fondů. Dá se říct, že později přijatý zákon o SFKG vyřešil většinu těchto problémů, na které NKÚ upozorňoval.

Návrhy na zřízení nových státních fondů

I přes stabilní, zpravidla negativní kritiku fungování státních fondů, se objevují mimo návrhů na jejich zrušení nebo přinejmenším jejich transformaci i návrhy na zřízení nových fondů. Zde bych chtěla uvést některé z nich.

Z mého pohledu nešťastným byl návrh na zřízení Státního fondu integrované protidrogové politiky, se kterým přišlo Ministerstvo zdravotnictví v rámci návrhu zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Problematické bylo jednak zařazení fondu do působnosti Úřadu vlády ČR, ale především zajištění příjmů fondu, a to z jednoprocenního podílu na spotřební dani z lihu, piva, vína a meziproductů a tabákových výrobků. Z fondu měly být financovány především

preventivní programy a vzdělávání v rámci protidrogové politiky.⁷⁴ Vláda nakonec od návrhu zřízení fondu upustila a do zákona předloženého PSP ČR se již nepromítl.

V roce 2012 přišli zástupci tehdejší vládní strany Věci veřejné s ideou připravit zákon o Státním fondu České republiky pro konkurenceschopnost a efektivní rozvoj průmyslu, která se nakonec ale nerealizovala. Fond měl být spravován Úřadem průmyslového vlastnictví a měl sloužit především k podpoře financování ochrany průmyslového vlastnictví.⁷⁵

Návrh věcného záměru zákona o Státním fondu povinných zásob ropy a ropných produktů předložený ministrem průmyslu a obchodu byl projednáván vládou v listopadu 2010. Fond měl být založen za účelem schraňování zásoby pohonných hmot a jeho financování měly zajišťovat odvody společností dovážející ropné produkty.⁷⁶ Návrh nebyl schválen, nicméně diskuze o zřízení tohoto fondu se vedly i v dalších letech.

4. Státní účelové fondy na Slovensku

Koncepce působení státních účelových fondů na Slovensku v dnešní době je vzhledem ke společné historii i pozdějšímu souběžnému fungování účelových fondů na českém a slovenském území podobná tomu v ČR. Právní základ pro vznik fondů je v zákoně č. 460/1992 Zb., Ústavě Slovenské republiky, v čl. 58 odst. 3, podle kterého může být zřízen státní účelový fond pouze na základě zákona, a dále v § 5 zákona č. 523/2004 Z. z., o rozpočtových pravidlech veřejné správy, kde jsou stanoveny základní charakteristiky státních fondů. Stejně jako v ČR se jedná o právnické osoby zřízené na základě zákona k financování konkrétně určených úkolů. Státní fond spadá do působnosti některého ústředního orgánu státní správy, který předkládá vládě SR ke schválení rozpočet fondu.

---

⁷⁴ LIDOVKY.CZ. *Stát přitvrdí proti kuřákům. Zřídí na to speciální fond a dá mu 600 milionů* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/ln-proti-koureni-specialni-fond-dn2-/statni-pokladna.aspx?c=A150314_144057_statni-pokladna_ele

⁷⁵ INOSFERA.CZ. *Bude nám k něčemu zamýšlený Státní fond pro konkurenceschopnost a efektivní rozvoj průmyslu?* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: <http://www.inosfera.cz/inoforum/bude-nam-k-necemu-zamysleny-statni-fond-pro-konkurenceschopnost-a-efektivni-rozvoj-prumyslu/>

⁷⁶ KURZYCZ. *Vláda chce zřídit nový fond na schraňování ropných produktů* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/zpravy/254551-vlada-chce-zridit-novy-fond-na-schranovani-ropnych-produktu/>

Po revoluci fungovalo ve SR větší množství státních fondů pro podporu různých oblastí veřejného života, většina z nich ale byla zrušena k 1. 1. 2002, a to zákonem č. 553/2001 Z. z., o zrušení některých státních fondů, o některých opatřeních souvisejících s jejich zrušením a o změně a doplnění některých zákonů. Důvodem jejich zrušení bylo zejména to, že byly převážně dotovány ze státního rozpočtu, neměly vlastní zaručené příjmy a jejich hospodaření nebylo dostatečně transparentní. Podle výše uvedeného zákona se jednalo o tyto fondy:

- Štátny fond ochrany a zveľadenia poľnohospodárskeho pôdneho fondu,
- Štátny fond zveľad'ovania lesa Slovenskej republiky,
- Štátny vodohospodársky fond,
- Štátny podporný fond pôdohospodárstva a potravinárstva,
- Štátny fond životného prostredia,
- Štátny fond zdravia,
- Štátny fond telesnej kultúry,
- Štátny fond cestného hospodárstva.

V dnešní době fungují ve SR tři státní fondy, a to Národní jadrový fond na vyrad'ovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi (jadrový fond), Štátny fond rozvoja bývania a Environmentálny fond. Jak už jsem uvedla výše, státní fondy v ČR a SR mají obdobnou úpravu svého fungování a hospodaření s vlastními prostředky. Kromě zřizovacího zákona je jejich činnost podrobněji upravena ve statutu fondu schvalovaném vládou SR.

Dalším charakteristickým znakem fondů na Slovensku je to, že na poskytování prostředků z nich není právní nárok, hospodaří na základě samostatného vlastního rozpočtu, finanční zůstatky se převádí do dalšího roku a fond hospodaří s vlastními příjmy, přičemž je dofinancován dotacemi ze státního rozpočtu. Na rozdíl od některých českých fondů nemůžou ty slovenské zřizovat nebo zakládat jiné právnické osoby, dále se liší také v tom, že na Slovensku je správa fondu vykonávaná z prostředků rozpočtu příslušného ministerstva, do jehož působnosti patří.⁷⁷

---

⁷⁷ BABČÁK, Vladimír a kol. *Finančné právo na Slovensku a v Európskej únii*. 1. vyd. Bratislava: Eurokódex, 2012, 832 s. ISBN 978-80-89447-86-2.

Národní jaderný fond na vyřazování jaderných zařízení a na nakládání s vyhořelým jaderným palivem a radioaktivními odpady (Jaderný fond) byl založen zákonem č. 238/2006 Z. z., o jaderném fondu⁷⁸ a předmětem jeho činnosti je soustředování a správa finančních prostředků určených na závěrečnou část jaderné energetiky a na nakládání s jaderným materiálem a radioaktivními odpady. Ve výše uvedeném zákoně je kladen důraz na transparentní a nediskriminační způsob poskytování prostředků z fondu, a to pouze vymezenému okruhu adresátů. Fond patří do působnosti Ministerstva hospodářství a mezi jeho zdroje financí patří například příspěvky od držitelů povolení na provoz jaderných zařízení, transfery z účtu Ministerstva hospodářství SR, pokuty uložené Úřadem jaderného dozoru SK, dotace ze státního rozpočtu a úroky z vkladů na účtech Jaderného fondu.

Státní fond rozvoje bydlení na Slovensku spadá do působnosti Ministerstva dopravy, výstavby a regionálního rozvoje SR a jeho činnost je upravena v zákoně č. 607/2003 Z. z., o Státním fondu rozvoje bydlení. Stejně jako jeho český protějšek byl také zřízen za účelem poskytování finančních podpor na výstavbu, zvelebování a rozšiřování bytového fondu. Především tak činí prostřednictvím výhodných dlouhodobých úvěrů, které při splátkách samotných úvěrů a úroků z těchto úvěrů zajišťují plynulé a dlouhodobé financování fondu.

Environmentální fond je právnická osoba zřízená na základě zákona č. 587/2004 Z. z., o Environmentálním fondu a o změně a doplnění některých zákonů, pod správou Ministerstva životního prostředí. Prostředky fondu slouží především na podporu činností zaměřených na dosažení cílů státní politiky životního prostředí jak na celostátní, tak i regionální a místní úrovni. Stejně jako v ČR tvoří příjmy tohoto fondu poplatky a pokuty vybrané v rámci poškození nebo ohrožení životního prostředí (např. poplatky za znečištění ovzduší apod.).

---

⁷⁸ Zákon č. 238/2006 Z. z., o Národním jaderném fondu na vyřazování jaderných zařízení a na nakládání s vyhořelým jaderným palivem a radioaktivními odpady (zákon o jaderném fondu) a o změně a doplnění některých zákonů.

C. STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY

1. Charakteristika fondu

Státní fond dopravní infrastruktury (dále jen „SFDI“) má mezi ostatními státními fondy specifické místo, jak z hlediska velikosti jeho rozpočtu, tak z hlediska charakteru jeho příjmů, které jsou z části tvořeny mimo jiné daňovými příjmy, konkrétně příjmy z výnosů silniční daně a z podílu na spotřební dani z minerálních olejů. Tento fakt je zajímavý z hlediska teorie, kdy se jedná o určitý rozpor se samotným charakterem daně. Hlavním znakem daní je jejich neekvivalentnost a také neúčelovost na rozdíl od poplatků, které by měly být ekvivalentní a účelové. Vzhledem k tomu, že příjmy z výše uvedených daní se navrací zpět do rezortu dopravy a redistribuuji se v rámci činnosti SFDI a jeho účelu, je možné konstatovat, že především silniční daň má určité znaky poplatku.

1.1 Důvody zřízení

Diskuze a úvahy o vzniku fondu, ze kterého by byl financován rozvoj a údržba dopravní infrastruktury, se vedly již od vzniku samostatné České republiky. Nicméně ke zpracování návrhu zákona o SFDI došlo až v roce 1999, a to převážně kvůli dlouhodobému podfinancování této oblasti, nutnosti efektivnějšího řešení kritického stavu pozemních komunikací a také potřeby přijetí určitých opatření v souvislosti se vstupem do EU.

Fakt, že na údržbu a opravy dopravní infrastruktury, nemluvě o nové výstavě, nebyly vyčleněny dostatečné prostředky, dokládá i důvodová zpráva k návrhu tohoto zákona, která uvádí, že podle mise Světové banky bylo na začátku 90. let celkové zaostání údržby a oprav dopravní infrastruktury v ČR až ve výši 350 mld. Kč.

Potřeba zajištění efektivnějšího získávání prostředků pro dopravní infrastrukturu se vystupňovala v rámci příprav na vstup do EU, kdy bylo doporučeno vyčlenit až 2 % hrubého národního produktu na dopravní infrastrukturu a poskytnout vyšší podporu regionálním a místním sítím. SFDI měl proto přijít s novými možnostmi financování

této oblasti. Byly jimi podpora z rozpočtu EU⁷⁹, která vyžadovala právě zřízení řídicího systému zabezpečujícího její správné využití, a dále navýšení zpoplatnění dopravních služeb.⁸⁰

1.2 Vznik fondu, jeho účel a činnost

SFDI byl zřízen na základě zákona č. 104/2000 Sb.⁸¹, který nabyt účinnosti dnem 1. 7. 2000, jako právnická osoba hospodařící s majetkem státu a podřízená Ministerstvu dopravy. Hlavním úkolem, pro nějž fond vznikl, je financování rozvoje, výstavby, údržby a modernizace dopravní infrastruktury.⁸² K jeho zabezpečení využívá fond svých příjmů k účelům specifikovaným v § 2 odst. 1 zákona o SFDI a vydává závazná pravidla upravující financování a výběrová řízení.

Fond v rámci své činnosti spolufinancuje nebo předfinancuje schválené projekty, na něž mají být poskytnuty evropské dotace, a zabezpečuje jejich zprostředkování a administraci. Funguje totiž jako zprostředkující subjekt Operačního programu Doprava pro současné programové období 2014-2020 a Nástroje pro propojení Evropy – CEF.

Do působnosti SFDI patří výkon veřejnosprávní kontroly zaměřené na využívání finančních prostředků poskytnutých příjemcům na základě smluv o jejich poskytování. Kontrola je prováděna kontrolním odborem fondu na základě § 3 odst. 2 zákona o SFDI a řídí se zákonem č 225/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), a také vnitřním předpisem fondu, kontrolním řádem.

K zajištění cíle a účelu fondu sjednává fond v rámci svého schváleného rozpočtu úvěrové smlouvy, poskytuje poradenské služby o předmětu své činnosti a stanovuje závazná pravidla pro poskytování příspěvků z fondu v rámci vypsání programů. Ty se v současné době zaměřují na průzkumné a projektové práce, studijní a expertní

---

⁷⁹ Podpora měla být poskytována ze strukturálních fondů EU a fondů předvstupní pomoci a byla vázaná na vlastní národní zdroje. Předpoklad pro čerpání dotací za období od roku 2000-2010 byl až ve výši 450 mld. Kč.

⁸⁰ POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. *Sněmovní tisk 365/0: Zákon o Státním fondu dopravy* [online]. [cit. 2015-11-20]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=3&ct=365&ct1=0>

⁸¹ Zákon č. 104/2000 Sb. o Státním fondu dopravní infrastruktury a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁸² Dopravní infrastruktura zahrnuje pozemní komunikace (dálnice, silnice, místní komunikace a účelové komunikace), železniční dopravní cesty a vnitrozemské vodní cesty.

činnosti, dále na výstavbu a údržbu cyklistických stezek a na zvyšování bezpečnosti dopravy a jejího zpřístupňování osobám s omezenou schopností pohyb a orientace.

Jako i u ostatních státních fondů, jsou i u SFDI podrobnosti o jeho činnosti stanoveny ve statutu. Ten schvaluje na návrh ministra dopravy vláda. Aktuální statut nabyl účinnosti dnem 18. 12. 2013 a upravuje zásady činnosti, hlavní úkoly fondu, jeho organizaci a pracovněprávní postavení jeho zaměstnanců. Vnitřní uspořádání fondu a jeho organizační struktura jsou upraveny v organizačním řádu SFDI.

1.3 Orgány fondu

Orgány SFDI jsou ředitel fondu, výbor fondu a dozorčí rada fondu. Vymezení jejich pravomocí a činností je stanovena v zákoně z SFDI a podrobněji také ve statutu fondu.⁸³ Podle těchto předpisů je ředitel statutárním orgánem, stojí v čele fondu a na jeho výběr a jmenování se použijí ustanovení zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, čili je jmenován na základě výběrového řízení ministrem dopravy na dobu neurčitou. Mezi hlavní úkoly ředitele fondu patří provádět rozhodnutí a opatření schválených nebo projednaných výborem fondu, zejména rozhodnutí o uvolnění finančních prostředků na financování účelu fondu. Ředitel provádí rozpočtová opatření a změnává řízení, řídí a spravuje aparát fondu a stanovuje jeho organizační uspořádání. Do kompetence ředitele fondu patří také vydávání vnitřních předpisů, jako jsou organizační řád, pracovní řád, spisový řád, skartační řád a podpisový řád.

Nejvýznamnější postavení SFDI zaujímá výbor fondu složený z devíti členů jmenovaných na čtyři roky. Předsedou výboru je ministr dopravy, na jehož návrh vláda jmenuje místopředsedu a zbývající členy, a to nejvýše na dvě po sobě jdoucí funkční období. Mezi kompetence výboru patří zejména schvalování návrhu rozpočtu, střednědobého výhledu, výroční zprávy, roční účetní závěrky fondu a schvalování případných rozpočtových opatření a pravidel pro poskytování příspěvků. Výbor hlasuje o časovém plánu příjmů a výdajů, o programu vyhlášených výběrových řízení a o uvolnění financí na schválení investiční akce. Výbor jedná podle jím schváleného jednacího řádu. Rozhodnutí výboru jsou následně zveřejňována Ministerstvem dopravy ve Věstníku dopravy.

---

⁸³ STÁTNI FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Statut fondu* [online]. 2013 [cit. 2015-10-01]. Dostupné z: <http://www.sfdi.cz/poskytovani-informaci/statut-fondu/>

Jako kontrolní orgán dozírající na činnost a hospodaření působí u SFDI pětičlenná dozorčí rada volená PSP ČR na čtyřleté funkční období. Pokud dozorčí rada při své činnosti zjistí nedostatky nebo pochybení, informuje o tom neprodleně ministerstvo, vládu a PSP ČR. Jednání dozorčí rady se řídí podle jednacího řádu, který dozorčí rada schvaluje usnesením.

2. Rozpočet SFDI

Postup přípravy rozpočtu je obdobný jako u ostatních státních fondů. SFDI připraví návrh rozpočtu na další rozpočtový rok, který je následně schválen výborem fondu a předložen prostřednictvím ministra dopravy vládě do 31. srpna. Ta jej pak s případnými změnami postoupí k přijetí PSP ČR současně s návrhem státního rozpočtu ČR.

Podle zákona o SFDI je nutnou součástí návrhu rozpočtu jmenovitý seznam připravovaných akcí, které mají být financovány ze SFDI včetně základních informací o nich, dále přehled pohledávek a závazků, návrh struktury úvěrů a jejich splátkového kalendáře. Je potřeba stanovit výdaje fondu a v jejich rámci vymezit podíl spolufinancování z rozpočtu EU.

V čem je naopak SFDI odlišný od všech zbývajících fondů je sestavování střednědobého výhledu, který je předkládán současně s návrhem rozpočtu fondu. Jeho obsahem jsou očekávané příjmy a výdaje na období dvou let bezprostředně následujících po roce, na který je sestavován rozpočet. Kromě toho střednědobý výhled obsahuje předpokládané výdaje na projekty spolufinancované z EU. Je schvalován obdobně jako rozpočet fondu.

Stejným postupem, jako je schvalován návrh rozpočtu, je schvalována i účetní závěrka a výroční zpráva. Ty jsou sestavovány po skončení daného rozpočtového roku a musí být schváleny PSP ČR do tří měsíců po skončení rozpočtového roku.

Dalším specifikem SFDI je zakotvení úpravy rozpočtového provizoria do svého zřizovacího zákona pro případ, že by rozpočet fondu nebyl schválen před prvním dnem dalšího rozpočtového roku.

Jelikož jsou výdaje na jednotlivé akce schvalovány na další rozpočtový rok dopředu a může dojít během tohoto roku ke změnám v rozpočtu akce, je nutno tyto

změny reflektovat i v rozpočtu SFDI. Tuto situaci řeší rozpočtová opatření nebo, v případě předfinancovaných výdajů krytých z fondu EU, změnová řízení. Příjemce je v tomto případě povinen podat žádost o rozpočtové opatření, kterou následně projednává dozorčí rada a schvaluje ji výbor fondu. Rozpočtovým opatřením se provede změna výdajů předmětnou akci v rozpočtu SFDI, a to buď zvýšením či snížením částky výdajů. Rozpočtovým opatřením lze také zařadit novou akci do rozpočtu fondu i během již probíhajícího rozpočtového roku.⁸⁴

2.1 Příjmy

Příjmy SFDI jsou v dnešní době tvořeny především dotacemi ze státního rozpočtu, finančními prostředky z programů EU, daňovými příjmy, poplatky za užívání dálnic, odrážející princip navrácení prostředků za využívání dopravní infrastruktury zpět na její další financování a podporu. Dalšími zdroji jsou příjmy získané pomocí nástrojů finančního trhu a jiné méně podstatné příjmy jako propadlé kauce a splátky finančních výpomocí. Zákon o SFDI přesněji vymezuje ve svém § 4 možné zdroje financování, jimiž jsou:

- a) výnosy z privatizovaného majetku, které jsou příjmem ČR a s nimiž je příslušné hospodařit Ministerstvo financí. Ze začátku po zřízení fondu představovaly sice tyto výnosy hlavní zdroj příjmů fondu, ale v roce 2011 byly vyčerpány;
- b) daňové příjmy tvořeny celostátním hrubým výnosem silniční daně a podílem na celostátním hrubém výnosu spotřební daně z minerálních olejů, oboje podle ustanovení § 5 zákona č. 243/2000 Sb.⁸⁵ V případě silniční daně se tedy jedná o daň svěřenou, její podrobnější úprava i vymezení jsou obsaženy v zákoně č. 16/1993 Sb., o dani silniční. Oproti tomu spotřební daň z minerálních olejů je daň sdílená, do rozpočtu SFDI plyne podle nynější úpravy pouze podíl 9,1 % celostátního hrubého výnosu této daně, zatímco v období po vzniku SFDI byl její podíl ve výši 20 %, což ale vycházelo ze skutečnosti, že z fondu byly financovány i silnice II. a III. třídy. Ty jsou nyní placeny z rozpočtů

---

⁸⁴ STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Pravidla pro financování programů, staveb a akcí z rozpočtu SFDI* [online]. [cit. 2015-10-01]. Dostupné z: http://www.sfdi.cz/soubory/aktuality-pro-prijemce/2014_pravidla_financovani.pdf

⁸⁵ Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní).

jednotlivých krajů.⁸⁶ Výše uvedené příjmy tvoří relativně stabilní a především garantovanou součást příjmové stránky rozpočtu SFDI;

- c) výnosy z časového poplatku, z mýtného (nebo také výkonové zpoplatnění) a propadlých kaucí podle ustanovení § 20 a násl. zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. Časový poplatek je odváděn prostřednictvím dálničních kuponů na deset dní, měsíc nebo jeden rok. Jedná se o poplatek za užívání dálnic a rychlostních silnic pro motorová vozidla s maximální hmotností pod 3,5 tuny. Mýtný systém byl v ČR zaveden v roce 2007 a vztahuje se pouze na motorová vozidla s hmotností nad 3,5 tuny užívající zpoplatněné pozemní komunikace. Výše mýtného je zjišťována pomocí elektronického palubního zařízení, kterým musí být vybaveno vozidlo v systému elektronického mýtného. Mýtné a časový poplatek tvoří spolu s daňovými příjmy stabilní a garantovaný zdroj financování SFDI, kdy se mýtné stalo za dobu svého fungování nejvýznamnějším z těchto příjmů;
- d) výnosy z cenných papírů a veřejných sbírek organizovaných fondem, dále úvěry, úroky z vkladů, penále, pojistná plnění a další platby od fyzických nebo právnických osob;
- e) převody výnosů z příjmů vyplývajících pro stát z koncesionářských smluv na výstavbu, provozování a údržbu dopravní infrastruktury;
- f) finanční prostředky poskytované z evropských fondů. Financování dopravy je realizováno zejména z Fondu soudržnosti a z Evropského fondu pro regionální rozvoj prostřednictvím Operačního programu Doprava v nynějším programovém období 2014-2020;
- g) dary a dědictví přijaté pouze za podmínek a pro účel stanovený dárce nebo zůstavitelem, pokud se samozřejmě shoduje s předmětem činnosti fondu;
- h) dotace ze státního rozpočtu. Ty tvoří v posledních letech hlavní příjem rozpočtu SFDI. Dotace jsou poskytovány především na investiční účelově vázané projekty, ale také na krytí případného deficitu fondu.

---

⁸⁶ CHMELOVÁ, Pavla. Problematika daní a poplatků v souvislosti s příjmovou stránkou rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury. *Perner's contacts* [online]. 2015, X.(1.) [cit. 2015-10-10]. ISSN 1801-674X. Dostupné z: http://pernerscontacts.upce.cz/38_2015/Chmelova.pdf

Podle účetní závěrky a výroční zprávy za rok 2014 byl schválen rozpočet fondu na rok 2014 ve výši 57 mld. Kč, skutečné příjmy fondu se vyšplhaly na 59,5 mld. Kč, z čehož daňové příjmy tvořily téměř 17 mld. Kč, přijaté transfery ze státního rozpočtu 31,2 mld. a další, zbylé příjmy, 11,3 mld. Kč.⁸⁷ Příjmy fondu na rok 2015 byly schváleny ve výši 49,8 mld. Kč, kdy je predikován obdobný přísun prostředků z daňových příjmů, avšak výrazně nižší transfery ze státního rozpočtu na projekty EU, které budou ale kompenzovány v následujících letech, kde se počítá již s prostředky z evropských fondů na programové období 2014-2020.⁸⁸

2.2 Výdaje

SFDI poskytuje finanční prostředky v souladu s jeho účelem na základě smlouvy uzavřené s žadatelem. Jak jsem již uvedla výše, součástí předkládaného návrhu rozpočtu fondu je i seznam připravovaných akcí, na které mají být prostředky použity. Z toho důvodu je nutné ze strany žadatelů podat včas výchozí podklady pro sestavení návrhu rozpočtu i střednědobého výhledu a následně samotné žádosti o zařazení akce k financování. Harmonogram těchto postupů, náležitosti žádostí a další podmínky stanovuje směrnice vydaná z rozhodnutí ředitele fondu.⁸⁹

Příjemci peněžních prostředků mohou být organizační složky státu, státní příspěvkové organizace a některé státní organizace, dále také kraje, osoby, na které stát převedl výkon některých práv podle zákona o pozemních komunikacích, a další osoby provádějící činnost v souvislosti s účelem fondu.⁹⁰ Nejvýznamnějšími příjemci peněžních prostředků z rozpočtu SFDI z hlediska jejich objemu jsou Ředitelství silnic a dálnic ČR, Správa železniční dopravní cesty a Ředitelství vodních cest ČR.

Ze svého rozpočtu může fond financovat celou akci nebo se na financování pouze podílet, v případě akcí spolufinancovaných z fondů EU poskytne zálohu k úhradě

---

⁸⁷ STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Výroční zpráva o činnosti a účetní závěrka Státního fondu dopravní infrastruktury za rok 2014* [online]. [cit. 2015-10-10]. Dostupné z: http://www.sfdi.cz/soubory/obrazky-clanky/dokumenty-2015/vz_2014.pdf

⁸⁸ STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Schválený rozpočet Státního fondu dopravní infrastruktury na rok 2015 a střednědobý výhled na roky 2016 a 2017* [online]. [cit. 2015-10-22]. Dostupné z: http://www.sfdi.cz/soubory/obrazky-clanky/dokumenty-2014/2014_rozpocet2015.pdf

⁸⁹ STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Aktuality pro příjemce: Směrnice k sestavování rozpočtu a střednědobého výhledu Státního fondu dopravní infrastruktury* [online]. [cit. 2015-10-10]. Dostupné z: http://www.sfdi.cz/2-aktuality-pro-prijemce/smernice-k-sestavovani-rozpocetu-a-strednedobeho-vyhledu-sfdi/soubory/aktuality-pro-prijemce/2015_smernice_rozpocet_2016.pdf

⁹⁰ Ustanovení § 2 odst. 2 zákona o SFDI

výdajů. Přesné podmínky a zásady užití finančních prostředků ze SFDI, stejně jako jejich evidence a kontrolní a sankční opatření jsou stanoveny rozhodnutím ředitelem fondu v Pravidlech pro financování programů, staveb a akcí ze SFDI.

Účelové určení prostředků poskytovaných fondem je taxativně vymezeno v § 2 odst. 1 zákona o SFDI. Výdaje fondu směřují především na:

- a) výstavbu, modernizaci, opravy a údržbu dopravní infrastruktury,
- b) příspěvky na průzkumné a projektové práce, studijní a expertní činnosti zaměřené na výstavbu, modernizaci a opravy dopravní infrastruktury,
- c) příspěvky pro naplňování programů zaměřených na zvýšení bezpečnosti dopravy a jejího zpřístupňování osobám s omezenou schopností pohybu a orientace,
- d) příspěvky na výstavbu a údržbu cyklistických stezek,
- e) financování nákladů na zavedení systému elektronického mýtného,
- f) úhrady koncesionářů na základě uzavřené koncesionářské smlouvy na výstavbu, provozování a údržbu dopravní infrastruktury,
- g) náklady na činnost fondu,
- h) náklady na pořízení, zabudování a provoz kontrolních vah a
- i) financování nákladů souvisejících se získáním vlastnických práv nebo se zřízením a trváním věcného břemena k pozemkům.

Výdaje rozpočtu SFDI můžeme také jinak rozdělit na investiční, zahrnující finanční prostředky účelově určené k úhradě investičních potřeb dané akce, neinvestiční výdaje směřující k úhradě neinvestičních potřeb a na náklady činnosti fondu, jako jsou provize za prodej dálničních kuponů a jejich emise a výdaje na platy zaměstnanců včetně zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení.

V rozpočtu SFDI pro rok 2014 byly schváleny výdaje ve výši téměř 71,1 mld. Kč, z čehož bylo na neinvestiční výdaje vyčleněno 25,2 mld. Kč a na investiční výdaje 45,9 mld. Kč. Skutečné výdaje fondu této výše nedosáhly, dle výroční zprávy a účetní závěrky fondu činily za rozpočtový rok 2014 celkem 52,2 mld. Kč. Ve srovnání s rokem 2013 bylo příjemcům poskytnuto o 3 mld. Kč více. Patrný rozdíl mezi schváleným rozpočtem a skutečným čerpáním prostředků je způsoben především problémy v podobě průtahů při výběrových řízeních na realizaci staveb, napadání

výsledků zadávacích řízení neúspěšnými uchazeči a také problémy s výkupy pozemků.⁹¹

Podle rozpočtu na rok 2015 byly schváleny výdaje fondu v celkové výši 66,9 mld. Kč, tedy nižší než v předchozím roce, přičemž ale střednědobý výhled na roky 2016 a 2017 počítá s výrazným navýšením díky předpokládaným výdajům na projekty EU v rámci nové finanční perspektivy EU (2014-2020), kdy by celkové výdaje fondu na rok 2016 měly přesáhnout 91 mld. Kč a v roce 2017 až 93,2 mld. Kč.⁹²

2.3 Čerpání prostředků EU

Operační program Doprava 2014-2020

Prostřednictvím Operačního programu Doprava 2014-2020, který v mnohém navazuje na předchozí Operační program Doprava 2007-2013, bude zajišťováno získávání finančních prostředků z fondů EU pro sektor dopravy v ČR. Základem pro jeho formulaci, určení hlavních priorit a jeho směřování je strategický dokument vlády pro rezort dopravy Dopravní politika ČR pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050 a další strategické dokumenty, jako je Dopravní sektorová strategie, 2. fáze (Střednědobý plán rozvoje dopravní infrastruktury s dlouhodobým výhledem do roku 2050).⁹³

OPD 2014-2020 byl schválen Evropskou komisí dne 11. 5. 2015 a po dobu jeho trvání by jeho prostřednictvím mohla ČR čerpat až 4,7 mld. EUR, což je v přepočtu asi 126,9 mld. Kč, tedy pro porovnání dvojnásobek celkových příjmů SFDI za celý rok 2014.

Řídicím orgánem pro OPD 2014-2020 je Ministerstvo dopravy, SFDI zde figuruje jako zprostředkující subjekt, který by se měl podílet na administraci více než 90 % jeho plánované alokace zdrojů a který má také zjednodušit a zefektivnit samotné proplácení získaných prostředků z EU. Hlavním úkolem SFDI jako zprostředkovatele je tedy poskytování finančních prostředků ze svého rozpočtu, a to na financování

---

⁹¹ STÁTNI FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Výroční zpráva o činnosti a účetní závěrka Státního fondu dopravní infrastruktury za rok 2014* [online]. [cit. 2015-10-10]. Dostupné z: <http://www.sfdi.cz/poskytovani-informaci/vyrocní-zpravy-a-ucetni-zaverky/>

⁹² STÁTNI FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Schválený rozpočet Státního fondu dopravní infrastruktury na rok 2015 a střednědobý výhled na roky 2016 a 2017* [online]. [cit. 2015-10-22]. Dostupné z: <http://www.sfdi.cz/rozpocet-sfdi-a-cerpani/rozpocet-sfdi/>

⁹³ OPERAČNÍ PROGRAM DOPRAVA. *Základní informace o OPD* [online]. [cit. 2015-10-20]. Dostupné z: <http://www.sfdi.cz/fondy-eu/operacni-program-doprava-20142020/>

národního podílu u projektů spolufinancovaných z tohoto programu a na jejich předfinancování, pokud mají být kryty z fondů EU. SFDI bude také zajišťovat výkon supervize jak technických dokumentací projektů, tak následně i samotných stavebních prací.⁹⁴

Podpora z programu je poskytována na základě žádosti, kdy žadatelé jsou především vlastníci nebo správci dotčené infrastruktury, popřípadě další oprávněné subjekty. Finanční prostředky půjdou z Evropského fondu pro regionální rozvoj a z Fondu soudržnosti.

Nástroj pro propojení Evropy – CEF (Connecting Europe Facility)

Další možností čerpání finančních prostředků z EU je prostřednictvím Nástroje pro propojení Evropy, vytvořeného na základě evropského nařízení č. 1316/2013.⁹⁵ Podle tohoto nařízení umožňuje CEF přípravu a realizaci projektů společného zájmu v rámci politiky transevropských sítí v oblasti dopravní, telekomunikační a energetické infrastruktury a využití potenciální synergie mezi těmito odvětvími. Rovněž stanovuje rozčlenění zdrojů v programovém období 2014-2020, na které se tento nástroj soustředí.

V oblasti dopravní infrastruktury se pomocí CEF budou financovat především projekty směřující ke zlepšení a zefektivnění dopravní sítě v Evropě s cílem podpory jednotného evropského trhu, konkrétně jde o vybudování dopravních transevropských koridorů usnadňujících mobilitu a dostupnost v rámci EU.

Zdroje alokované v rámci CEF (téměř polovina prostředků bude převedena z Fondu soudržnosti) budou v letech 2014-2016 poskytovány prostřednictvím tzv. národních obálek, které obsahují fixní částku pro konkrétní členský stát, např. pro ČR činí tyto prostředky 1,1 mld. EUR. Na nevyčerpané prostředky ale následně členské státy ztrácí nárok a po roce 2016 budou předmětem mezinárodních soutěží.⁹⁶ Zisk další podpory z CEF tedy bude záležet na včasném a precizním zpracování projektu a jeho lepším ohodnocení v konkurenci ostatních členských států, což může být vzhledem k dlouhotrvajícím obtížím ČR s čerpáním prostředků EU problémem.

---

⁹⁴ STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Operační program Doprava 2014-2020* [online]. [cit. 2015-10-20]. Dostupné z: <http://www.sfdi.cz/fondy-eu/operacni-program-doprava-20142020/>

⁹⁵ Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se vytváří Nástroj pro propojení Evropy, mění nařízení (EU) č. 913/2010 a zrušují nařízení (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010.

⁹⁶ STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Nástroj pro propojení Evropy - CEF* [online]. [cit. 2015-10-20]. Dostupné z: <http://www.sfdi.cz/fondy-eu/nastroj-pro-propojeni-evropy-cef/>

SFDI funguje v rámci CEF jako platební a kontrolní orgán poskytující ze svého rozpočtu prostředky na spolufinancování a předfinancování prostředků CEF na výstavbu dopravní infrastruktury.

3. Kritika, kontrola a budoucnost SFDI

Stejně jako i ostatní státní fondy v České republice čelil SFDI negativní kritice jak z řad odborné veřejnosti, tak především z polických řad. Pozitivní i negativní názory na jeho činnost, potřebnost a efektivnost jsou navíc umocněny jeho významem z hlediska státní politiky a množstvím prostředků, se kterými hospodář, a které jsou nejvyšší v porovnání s ostatními státními fondy. Pozitiva a negativa týkající se hodnocení všech státních fondů obecně, jsem již uvedla v části B. této práce.

Jedním z problému SFDI je nedostatečné zajištění příjmů. Na jedné straně je sice vhodně zvolené financování fondu z daňových příjmů, které zajišťuje dostatečně stabilní, dlouhodobé a garantované příjmy rozpočtu, na straně druhé velká část příjmové stránky fondu je poskytována prostřednictvím státních dotací.

V roce 2014 tvořily dotace ze státního rozpočtu 52,4 % všech příjmů fondu, což nelze považovat z dlouhodobého hlediska fungování fondu, ani z hlediska státního rozpočtu, za žádoucí. Je potřeba se ale podrobněji podívat na strukturu příjmů, které plynou do fondu ze státního rozpočtu, neboť jsou zde zahrnuty i prostředky poskytované prostřednictvím státního rozpočtu z OPD, Komunitárních programů a Operačního programu Životní prostředí. Nicméně faktem zůstává, že nejvýznamnější položku, a to ve výši 17 mld. Kč, tvoří dotace ze státního rozpočtu na krytí deficitu fondu, což je pro srovnání stejná částka jako daňové příjmy⁹⁷, a dále také dotace na pokrytí národních podílů u projektů spolufinancovaných z EU.⁹⁸

SFDI si připsal jedno neslavné vítězství, a to v hodnocení Centra aplikované ekonomie, které se zaměřilo v roce 2015 na hodnocení zadávání veřejných zakázek státních úřadů a institucí. V jejich hodnocení se soustřeďovalo na transparentnost,

---

⁹⁷ Ve výročních zprávách a účetních závěrkách jsou jako daňové příjmy označovány jak příjmy ze spotřební a silniční daně, tak ale i poplatky za užívání dálnic a mýtné, i když to ze své podstaty podle teorie daně nejsou.

⁹⁸ STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Výroční zpráva o činnosti a účetní závěrka Státního fondu dopravní infrastruktury za rok 2014* [online]. [cit. 2015-10-10]. Dostupné z: <http://www.sfdi.cz/poskytovani-informaci/vyrocní-zpravy-a-ucetni-zaverky/>

hospodárnost, potenciální vznik korupčních rizik a na to, zda a kolik zakázek se soutěží a kde se naopak zadávají přímo. SFDI v tomto hodnocení dopadl nejhůře.⁹⁹

Kontrola SFDI

Činnost a hospodaření SFDI a příjemců dotací je kromě dozorčí rady kontrolována jak interně Odborem kontroly a nově také Oddělením interního auditu, tak externě například NKÚ, Ministerstvem financí, jako Platebním a certifikačním orgánem nebo jako Auditním orgánem, Evropským účetním dvorem nebo Ministerstvem dopravy.

Nepříliš pozitivních výsledků dosáhla veřejnosprávní kontrola příjemců a jejich hospodaření s prostředky poskytnutými fondem. Z kontrol ukončených v roce 2014 u projektů financovaných ze zdrojů EU a spolufinancovaných z OPD bylo u třinácti z celkových devatenácti kontrolovaných akcí shledáno podezření na nesrovnalosti nebo podezření na porušení rozpočtové kázně. Lépe dopadly kontroly projektů financovaných v rámci příspěvkových programů, kde žádné pochybení shledáno nebylo.¹⁰⁰

NKÚ se ve své kontrolní činnosti soustřeďuje jak na kontrolu využití peněžních prostředků na jednotlivé akce financované z fondu, u kterých jsou většinou nalezena menší či větší pochybení, tak na kontrolu majetku a hospodaření samotného fondu. Poslední taková kontrola byla uskutečněna v roce 2014 a 2015 pod č. 14/30. Podle jejího závěru našlo NKÚ pochybení a nesrovnalosti u konzultačních, právních a poradenských služeb, které byly nestandardně zadány externí společnosti bez posouzení jiných nabídek a navíc na činnost, kterou by měli vykonávat zaměstnanci SFDI. Podobný problém byl shledán i u zadání kontrolních akcí soukromé společnosti, kdy jednak byla zpochybněna vyúčtovaná cena za tuto kontrolu a navíc měla být také provedena SFDI.¹⁰¹

---

⁹⁹ BŘEČTAN, Robert. Hlavní průšvihář veřejných zakázek: Státní fond dopravní infrastruktury. *Hlidací pes org: žurnalistika veřejného zájmu* [online]. [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://hlidacipes.org/hlavni-prusvihar-verejnych-zakazek-statni-fond-dopravni-infrastruktury/>

¹⁰⁰ STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Výroční zpráva o činnosti a účetní závěrka Státního fondu dopravní infrastruktury za rok 2014* [online]. [cit. 2015-10-10]. Dostupné z: <http://www.sfdi.cz/poskytovani-informaci/vyrocní-zpravy-a-ucetni-zaverky/>

¹⁰¹ NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD. *Kontrolní akce č. 14/30 – Kontrolní závěr* [online]. [cit. 2015-10-10]. Dostupné z: <http://www.nku.cz/kon-zavery/K14030.pdf>

Novela zákona o Státním fondu dopravní infrastruktury

V současné době je v PSP ČR projednáván vládní návrh novely zákona o SFDI, který byl schválen usnesením vlády dne 26. srpna 2015. Jedná se o poměrně rozsáhlou novelu rozšiřující působnost SFDI a možnosti financování dalších oblastí, opravuje a aktualizuje zákon v souladu s jinými souvisejícími právními předpisy a s evropskou právní úpravou a upravuje pravomoci některých orgánů fondu.

Podle návrhu novely zákona a její důvodové zprávy je jejím hlavním cílem zefektivnění čerpání prostředků z fondu a z unijních zdrojů a v kontextu toho i rozšíření účelu fondu. Návrh také vychází z problémů zjištěných při současné praxi.¹⁰²

Nejvýznamnější navrhovanou změnou je změna § 2 zákona, který vymezuje účel fondu. Nově by mohly být finanční prostředky použity i na financování všech drah s výjimkou lanových drah, jako je dráha metra a tramvajové nebo trolejbusové dráhy, dále na multimontážní překladiště, nebo na opravy, údržbu a správu významných vnitrostátních vodních cest. Výslovně se uvádí i možnost předfinancování všech okruhů podpory fondu.

Dalšími navrhovanými změnami v zákoně o SFDI jsou:

- konkretizace podmínek a podoby smluv uzavíraných s příjemci finančních prostředků,
- posunutí předložení návrhu rozpočtu SFDI o jeden měsíc, tedy na 30. září, aby v něm mohla být zohledněna i kapitola Ministerstvo dopravy návrhu státního rozpočtu,
- rozšíření možnosti ukládat finanční prostředky, se kterými fond hospodaří, i na jiné bankovní účty, nejen na účet České národní banky, což umožní platbu platebními kartami,
- výslovné uvedení možnosti provádět rozpočtová opatření v rámci limitu stanoveného PSP ČR,
- praktičtější úprava rozpočtového provizoria vzhledem k možnosti převádění prostředků do dalšího rozpočtového roku, ale především kvůli špatné

---

¹⁰² POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. *Sněmovní tisk 583/0: Novela z. o Státním fondu dopravní infrastruktury – EU: Návrh zákona včetně důvodové zprávy* [online]. [cit. 2015-10-30]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=583&CT1=0>

proveditelnosti financování podle objemu příjmů a výdajů schválených pro předchozí rok,

- rozšíření pravomocí dozorčí rady a ředitele fondu.

Závěr

Tématem, které jsem si zvolila pro svoji diplomovou práci, je fondovní hospodaření se zaměřením na hospodaření státních fondů. Mým záměrem bylo zkoumat a hodnotit jejich právní úpravu, činnost a efektivnost, a také poskytnout ucelený a komplexní přehled této problematiky. Jedná se o tematiku finančního práva, přesněji rozpočtového práva jako jeho součásti, ale má interdisciplinární charakter, přičemž zasahuje podstatně do ekonomických věd.

Fondovní hospodaření poskytuje alternativní způsob financování veřejných potřeb a statků a zasahuje do mnoha oblastí lidské činnosti. V ideálním případě by mělo zajišťovat stabilní, na státním rozpočtu nezávislý, přísun finančních prostředků do konkrétně vymezené oblasti na stanovený účel, kdy to vše je zaštitěno precizní právní úpravou a fungujícími kontrolními mechanismy. Bohužel ne vždy je tato idea bezesbytku naplněna.

Státní fondy, ač vycházejí ze stejného právního základu, se od sebe navzájem výrazně liší, jak svou vnitřní organizací a kompetencemi jednotlivých orgánů fondů, tak především výší prostředků, se kterými disponují, proto není snadné je hodnotit souhrnně. Jak vyplývá z mé práce, státní fondy často čelí negativní kritice a potýkají se s problémy, jednak se zajištěním vlastních zdrojů, ale i s vytýkanou netransparentností a špatným hospodařením, v některých případech i s návrhy na zrušení samotného fondu. Problematika státních fondů by se ale primárně dle mého názoru neměla hodnotit pouze z pohledu jednotlivých interních problémů toho kterého fondu, ale také v kontextu celého konkrétního odvětví, jehož je součástí. Především tedy jeho vhodnost v rámci daného subsystému jako alternativního prvku financování, který dokáže (nebo by alespoň měl dokázat v nejbližší budoucnosti) efektivněji a nezávisleji ekonomicky podporovat vytyčenou svěřenou oblast.

Další oblastí při hodnocení státních fondů je vymezení příjmů fondu, kde by měly být zabezpečeny vlastní garantované příjmy fondu v co nejvyšší míře, aby byl zajištěn stabilní a trvalý chod instituce a nebyl by v tak velké míře závislý na dotacích ze státního rozpočtu. Právě dotace přináší další potenciální obtíž v podobě možného zkrácení schodku státního rozpočtu na základě nestandardních postupů u transferů, jak tomu bylo například u SFDI, kdy bylo ministerstvem dopravy převedeno před koncem

rozpočtového roku 5 mld. Kč na účet SFDI, který v dalším roce převedl tyto prostředky zpět Ministerstvu dopravy.¹⁰³

Pozornost by se měla dále věnovat řízení a správě fondu a vymezení kompetencí jednotlivých jeho orgánů. U menších, odborněji zaměřených fondů, jako jsou SFK a SFKG, bych upřednostňovala řídicí a rozhodující orgán složený spíše z nezávislých odborníků a uznávaných osobností z daného oboru, a dále zajištění co největší míry politické nezávislosti. Naopak u SFDI nebo SIZF, kdy obhospodařovaná oblast je natolik významná pro fungování státu a účelové zaměření těchto fondů má výrazný podíl na daném rezortu, nehledě na čerpání značných prostředků z evropských fondů, bych preferovala větší ingerenci politických zástupců. S tím souvisí i další důležitá otázka kontrolních mechanismů daného fondů, kde by měla fungovat kvalitní a nezávislá interní i externí kontrola hospodaření a činnosti fondu.

Jak už vyplývá z výše uvedeného, u většiny státních fondů by přicházela vhod jejich restrukturalizace a rozsáhlejší novela jejich zřizovacích zákonů. Především SFŽP a SFK, jejichž nastavení a struktura již moc neodpovídá dnešní době a snaze o co největší transparentnost hospodaření i činnosti a o větší míru odpolitizování. Poměrně úspěšně se v tomto ohledu transformovala podpora kinematografie se zrušením původního SFPRK a vznikem nového SFKG. Podobná snaha je i u jiných fondů, neboť za dobu jejich existence a střetem s reálným fungováním a zapadnutím do systému se samozřejmě ukázaly jisté mezery a nedostatky na jejich úpravě.

Poslední snaha o novelizaci některého z těchto zákonů je novela zákona o SFDI, která prošla v říjnu tohoto roku prvním čtením v PSP ČR, a o které jsem podrobněji psala v poslední části své diplomové práce. Novela přináší určité změny, které by měly znamenat větší přísun prostředků především z evropských fondů, což je sice dobře, ale je to spíše změna ad hoc a neřeší dlouhodobější zajištění stabilních příjmů fondů. To bude v rámci snahy o zajištění fungování fondu do budoucna žádoucí a zřejmě i nutné.

---

¹⁰³ NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD. *Kontrolní akce č. 13/39 – Kontrolní závěr* [online]. [cit. 2015-10-20]. Dostupné z: <http://www.nku.cz/kon-zavery/K13039.pdf>

Použitá literatura

Knižní publikace:

1. BABČÁK, Vladimír a kol. *Finančné právo na Slovensku a v Európskej únii*. 1. vyd. Bratislava: Eurokódex, 2012, 832 s. ISBN 978-80-89447-86-2.
2. BAKEŠ, Milan. *Československé finanční právo: učebnice pro právnické fakulty*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1979, 309 s. Učebnice (Panorama).
3. BAKEŠ, Milan, Marie KARFÍKOVÁ a Hana MARKOVÁ. *Československé finanční právo*. 1. vyd. Praha: Ústav státní správy, 1987, 163 s. Studie a informace (Ústav státní správy).
4. BAKEŠ, Milan a kol. *Finanční právo*. 6. upr. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, 519 s. Právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-440-7.
5. ČERVENKA, Miroslav. *Soustava veřejných rozpočtů*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2009, 205 s. ISBN 978-808-7212-110.
6. Kol. autorů. *Akademický slovník cizích slov*. Dotisk. Praha: Academia, 2000, 834 s. ISBN 80-200-0607-9.
7. LAŠTOVIČKA, Karel. *Slovník veřejného práva*. Praha, 1927.
8. MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2008, 152 s. Scripta iuridica. ISBN 978-808-7146-088.
9. MARKOVÁ, Hana a Radim BOHÁČ. *Rozpočtové právo*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007., 248 s. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7179-598-8.
10. PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav a Marek JETMAR. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 485 s. ISBN 978-80-7357-936-4.
11. PETEROVÁ, Helena. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Vyd. 4., aktualiz. a rozš. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha, 2014, 151 s. Skripta (Institut pro veřejnou správu). ISBN 978-80-86976-28-0.
12. *Poceta Stanislavu Plívovi k 75. narozeninám: aktuální otázky soukromého práva na počátku nového tisíciletí*. Vyd. 1. Editor Stanislava Černá. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-807-3573-706.
13. SLOVINSKÝ, Anton a kol. *Československé finančné právo*. Bratislava: Obzor, 1985.
14. ŠELEŠOVSKÝ, Jan. *Fondové financování jako faktor diverzifikace veřejných financí*, 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2003, 120 s. ISBN 80-210-3065-8.

15. ŠENKOVÁ, Silva. *Latinsko-český, česko-latinský slovník*. 3. opr. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002, 262 s. ISBN 80-7182-144-6.

Internetové zdroje a články:

1. BŘEČŤAN, Robert. Hlavní průšvihář veřejných zakázek: Státní fond dopravní infrastruktury. *Hlídací pes org: žurnalistika veřejného zájmu* [online]. [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://hlidacipes.org/hlavni-prusvihar-verejnych-zakazek-statni-fond-dopravni-infrastruktury/>
2. ČESKÁ EXPORTNÍ BANKA. *Profil banky* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: <http://www.ceb.cz/kdo-jsme/profil-banky/>
3. CMZRB, a.s. *Kdo jsme* [online]. [cit. 2015-09-05]. Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/o-bance/kdo-jsme>
4. EGAP. *Profil* [online]. [cit. 2015-09-05]. Dostupné z: <http://www.egap.cz/o-spolecnosti/profil/index.php>
5. EGAP. *Struktura akcionářů* [online]. [cit. 2015-09-05]. Dostupné z: <http://www.ceb.cz/kdo-jsme/vedeni-ceb/struktura-akcionaru/>
6. EUROPEAN COMMISSION. *Overview - Instrument for Pre-accession Assistance* [online]. [cit. 2015-09-26]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/enlargement/instruments/overview/index_en.htm
7. EVROPSKÁ KOMISE. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. [cit. 2015-09-26]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/
8. EVROPSKÁ KOMISE. *Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020* [online]. [cit. 2015-09-26]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/information/legislation/regulations/
9. EVROPSKÁ KOMISE. *Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EGF)* [online]. [cit. 2015-09-26]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=326>
10. EVROPSKÁ KOMISE. *Fond soudržnosti* [online]. [cit. 2015-09-26]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/cohesion-fund/
11. INOSFERA.CZ. *Bude nám k něčemu zamýšlený Státní fond pro konkurenceschopnost a efektivní rozvoj průmyslu?* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: <http://www.inosfera.cz/inoforum/bude-nam-k-necemu-zamysleny-statni-fond-pro-konkurenceschopnost-a-efektivni-rozvoj-prumyslu/>
12. CHMELOVÁ, Pavla. Problematika daní a poplatků v souvislosti s příjmovou stránkou rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury. *Perner's contacts* [online]. 2015, X.(1.)

- [cit. 2015-10-10]. ISSN 1801-674X. Dostupné z:
http://pernerscontacts.upce.cz/38_2015/Chmelova.pdf
13. KURZYCZ. *Vláda chce zřídit nový fond na schraňování ropných produktů* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/zpravy/254551-vlada-chce-zridit-novy-fond-na-schranovani-ropnych-produktu/>
  14. LIDOVKY.CZ. *Stát přitvrdí proti kuřákům. Zřídí na to speciální fond a dá mu 600 milionů* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: http://byznys.lidovky.cz/ln-proti-koureni-specialni-fond-dn2-/statni-pokladna.aspx?c=A150314_144057_statni-pokladna_ele
  15. PGRLF, A.S. *Historie* [online]. [cit. 2015-09-05]. Dostupné z:
<http://www.pgrlf.cz/pgrlf/historie.php>
  16. PRO CULTURE. *Státní fond kultury má být zákonem zrušen* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: <http://www.proculture.cz/cultureinfo/legislativa/navrh-zakona-o-zruseni-statniho-fondu-kultury-1987.html>
  17. OPERAČNÍ PROGRAM DOPRAVA. *Základní informace o OPD* [online]. [cit. 2015-10-20]. Dostupné z: <http://www.sfdi.cz/fondy-eu/operacni-program-doprava-20142020/>
  18. STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Nástroj pro propojení Evropy - CEF* [online]. [cit. 2015-10-20]. Dostupné z: <http://www.sfdi.cz/fondy-eu/nastroj-pro-propojeni-evropy-cef/>
  19. STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Operační program Doprava 2014-2020* [online]. [cit. 2015-10-20]. Dostupné z: <http://www.sfdi.cz/fondy-eu/operacni-program-doprava-20142020/>
  20. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Program rozvoje venkova 2014-2020* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

Dokumenty vybraných institucí:

1. CMZRB, a.s. *Stanovy CMZRB 2014* [online]. [cit. 2015-09-05]. Dostupné z:
http://www.cmzrb.cz/uploads/soubory/o_bance/stanovy/Stanovy_CMZRB_2014.pdf
2. GARANČNÍ FOND OBCHODNÍKŮ S CENNÝMI PAPIŘY. *Statut Garančního fondu obchodníků s cennými papíry* [online]. [cit. 2015-11-10]. Dostupné z:
<http://www.gfo.cz/files/Statut%20GFOCP%20041011.pdf>
3. MINISTERSTVO FINANČÍ. *Státní rozpočet v kostce: informační příručka Ministerstva financí České republiky* [online]. Praha: Ministerstvo financí, 2014, 39 s. [cit. 2015-09-05]. ISBN 978-80-85045-59-8. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2014/rozpocet-v-kostce-17505>

4. MINISTERSTVO KULTURY. *Hodnotící zpráva SFK za rok 2014* [online]. [cit. 2015-11-15]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/statni-fondy/statni-fond-kultury-cr/hodnotici-zprava-Statniho-fondu-kultury-za-rok-2014.pdf>
5. MINISTERSTVO KULTURY. *Schválený rozpočet SFK na rok 2015* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/statni-fondy/statni-fond-kultury-cr/schvaleny-rozpocet-2015---SFK.pdf>
6. MINISTERSTVO KULTURY. *Statut Státního fondu kultury ČR* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/cz/statni-fondy/statni-fond-kultury-cr/legislativni-aj--predpisy-198/>
7. NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD. *Kontrolní akce č. 11/33 – Kontrolní závěr* [online]. [cit. 2015-09-29]. Dostupné z: <http://www.nku.cz/kon-zavery/K11033.pdf>
8. NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD. *Kontrolní akce č. 13/39 – Kontrolní závěr* [online]. [cit. 2015-10-20]. Dostupné z: <http://www.nku.cz/kon-zavery/K13039.pdf>
9. NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD. *Kontrolní akce č. 14/30 – Kontrolní závěr* [online]. [cit. 2015-10-10]. Dostupné z: <http://www.nku.cz/kon-zavery/K14030.pdf>
10. POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. *Sněmovní tisk 365/0: Zákon o Státním fondu dopravy* [online]. [cit. 2015-11-20]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=3&ct=365&ct1=0>
11. POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY. *Sněmovní tisk 583/0: Novela z. o Státním fondu dopravní infrastruktury – EU: Návrh zákona včetně důvodové zprávy* [online]. [cit. 2015-10-30]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=583&CT1=0>
12. STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE. *Statut SFK* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: <http://fondkinematografie.cz/assets/media/files/legislativa/statut%209-2014%20design.pdf>
13. STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE. *Výroční zpráva SFKG za rok 2014* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: http://www.fondkinematografie.cz/assets/media/files/informace/Vyrocní_zprava_SFk_2014_v1.0.pdf
14. STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Pravidla pro financování programů, staveb a akcí z rozpočtu SFDI* [online]. [cit. 2015-10-01]. Dostupné z: http://www.sfdi.cz/soubory/aktuality-pro-prijemce/2014_pravidla_financovani.pdf
15. STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Schválený rozpočet Státního fondu dopravní infrastruktury na rok 2015 a střednědobý výhled na roky 2016 a 2017* [online].

- [cit. 2015-10-22]. Dostupné z: http://www.sfdi.cz/soubory/obrazky-clanky/dokumenty-2014/2014_rozpocet2015.pdf
16. STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. Aktuality pro příjemce: *Směrnice k sestavování rozpočtu a střednědobého výhledu Státního fondu dopravní infrastruktury* [online]. [cit. 2015-10-10]. Dostupné z: http://www.sfdi.cz/2-aktuality-pro-prijemce/smernice-k-sestavovani-rozpocetu-a-strednedobeho-vyhledu-sfdi/soubory/aktuality-pro-prijemce/2015_smernice_rozpocet_2016.pdf
  17. STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Statut fondu* [online]. 2013 [cit. 2015-10-01]. Dostupné z: <http://www.sfdi.cz/poskytovani-informaci/statut-fondu/>
  18. STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY. *Výroční zpráva o činnosti a účetní závěrka Státního fondu dopravní infrastruktury za rok 2014* [online]. [cit. 2015-10-10]. Dostupné z: http://www.sfdi.cz/soubory/obrazky-clanky/dokumenty-2015/vz_2014.pdf
  19. STÁTNÍ FOND ROZVOJE BYDLENÍ. *Statut SFRB - nové znění 12.5.2014* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: http://www.sfrb.cz/fileadmin/sfrb/docs/o-sfrb/Statut_SFRB_-_nove_zneni__12.5.2014_.pdf
  20. STÁTNÍ FOND ROZVOJE BYDLENÍ. *Výroční zpráva za rok 2014* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: http://www.sfrb.cz/fileadmin/user_upload/VyrocnizpravaSFRB2014.pdf
  21. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Výroční zpráva za rok 2014* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fsystemova_navigace%2Fo_nas%2Fvyrocni_zpravy_szif%2F1437383283113.pdf
  22. STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND. *Statut SZIF* [online]. [cit. 2015-09-20]. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fsystemova_navigace%2Fo_nas%2Flegislativa%2F1330687380821.pdf

Právní předpisy:

1. Ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci
2. Zákon č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník
3. Zákon č. 77/1969 Sb., o Státním fondu zúrodnění půdy
4. Zákon č. 134/1970 Sb., o pravidlech státního rozpočtu československé federace a o zásadách hospodaření s rozpočtovými prostředky státních rozpočtů federace a republik (rozpočtová pravidla).
5. Zákon ČNR č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky
6. Zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky

7. Zákon ČNR č. 239/1992 Sb. o Státním fondu kultury České republiky
8. Zákon č. 241/1992 Sb. o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie
9. Zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky.
10. Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční
11. Zákon č. 113/1993 Sb., o Fondu dětí a mládeže
12. Zákon č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou
13. Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
14. Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství
15. Zákon č. 28/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
16. Zákon č. 104/2000 Sb. o Státním fondu dopravní infrastruktury a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
17. Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
18. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
19. Zákon č. 211/2000 Sb. o Státním fondu rozvoje bydlení a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
20. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
21. Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní).
22. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
23. Zákon č. 256/2000 Sb. o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu).
24. Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
25. Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu
26. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
27. Zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi)
28. Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech
29. Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě

30. Nařízení Rady (ES) č. 2012/2002 o zřízení Fondu solidarity Evropské Unie, které bylo novelizováno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 661/2014.
31. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1927/2006 o zřízení Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci.
32. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1300/2013 o Fondu soudržnosti a zrušení nařízení (ES) č. 1084/2006
33. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. 12. 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006.
34. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.
35. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 o Evropském sociálním fondu a zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006
36. Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 1316/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se vytváří Nástroj pro propojení Evropy, mění nařízení (EU) č. 913/2010 a zrušují nařízení (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010.
37. Zákon č. 460/1992 Zb., Ústavě Slovenské republiky
38. Zákon č. 553/2001 Z. z., o zrušení některých státních fondů, o některých opatřeních souvisejících s jejich zrušením a o změně a doplnění některých zákonů
39. Zákon č. 607/2003 Z. z., o Státním fondu rozvoje bydlení
40. Zákon č. 523/2004 Z. z., o rozpočtových pravidlech veřejné správy
41. Zákon č. 587/2004 Z. z., o Environmentálním fondu a o změně a doplnění některých zákonů
42. Zákon č. 238/2006 Z. z., o Národním jaderném fondu na vyřazování jaderných zařízení a na nakládání s vyhořelým jaderným palivem a radioaktivními odpady (zákon o jaderném fondu) a o změně a doplnění některých zákonů.

Resumé

Tématem této diplomové práce je analýza a hodnocení fondovního hospodaření jako možného způsobu financování určitých oblastí veřejného sektoru. Práce se zaměřuje především na obecné pojetí veřejných fondů, jejich právní úpravy, členění a základní charakteristiky. Podrobněji se zabývá státními fondy působícími v České republice, kdy předmětem analýzy je především rozpočet daného fondu, jeho příjmy a výdaje. Speciální pozornost je následně věnována hospodaření Státního fondu dopravní infrastruktury.

Text práce je strukturován do tří základních částí, které jsou zpravidla dále členěny na kapitoly a podkapitoly. V úvodu práce je stručně vymezeno její téma, motivace pro jeho výběr, hlavní cíle, struktura práce a použitá literatura.

První část se zabývá obecnou charakteristikou fondovního hospodaření, rozebírá základní pojmy, jejich definice a členění fondů. Následuje rozbor vybraných veřejných fondů na úrovni státu, územních samosprávných celků a na evropské úrovni.

Druhá část práce podrobněji analyzuje hospodaření státních fondů v České republice. V úvodu jsou charakterizovány státní fondy, jejich právní úprava a společné prvky těchto fondů. V dalších podkapitolách jsou dále zdůrazňovány specifika jednotlivých fondů, především pak jejich rozpočtového hospodaření, kde je vždy rozebrána příjmová a výdajová stránka jejich rozpočtu. V této části se práce také věnuje v samostatných podkapitolách historickému základu státních fondů, speciálně fondy zřizovanými na našem území v 60. letech minulého století a následně i rozboru účelových fondů na Slovensku a jejich komparaci s těmi českými. Závěr části je zaměřen na posouzení pozitiv a negativ fungování státních fondů a návrhy na zřízení nových.

Poslední část diplomové práce je konkrétně zaměřená na vybraný Státní fond dopravní infrastruktury. Cílem této části je podrobnější charakteristika, zhodnocení a analýza hospodaření a fungování této instituce se zaměřením na její rozpočet včetně čerpání prostředků z evropských fondů prostřednictvím speciálních programů. V závěru části je pozornost soustředěna na zrovna projednávaný návrh novely zákona o Státním fondu dopravní infrastruktury.

Abstract

Financial management of funds

The theme of this thesis is analysis and evaluation of financial management of funds as a possible way of financing certain areas of public sector. The focus of this thesis is primarily on general conception of public funds, their legal basis, structure and characteristic. More specifically it deals with State funds in the Czech Republic and the analysis of the budget of particular fund and its income and expenses. Special attention is paid to the State Transport Infrastructure Fund.

The text is structured into three main parts, which are then subdivided into chapters and subchapters. Brief definition of the theme, motivation for its selecting, main goals of the thesis and resources that have been used are mentioned in the introduction.

The first part of the thesis deals with general characteristic of financial management of funds, discusses the basic concepts, definitions and structure of funds, followed by analysis of selected public funds on the state level, level of local self-governing units and on European level.

The second part of the work analyses the management of State funds in the Czech Republic in detail. The introduction characterises State funds in general, their legal regulations and common elements of these funds. In further subchapters are analysed the specifics of individual State funds, especially their budgetary management with emphasis on income and expense items of their budgets. This part of the work also deals in separate sections with historic bases of State funds, mainly the special-purpose funds established in our country in the sixties of the last century and subsequently also with state funds in the Slovak Republic and their comparison with the Czech funds. The end of this part focuses on the examination of positives and negatives of the functioning and financial management of State funds and also on proposals for the establishment of new ones.

The last part is specialised on the State Transport Infrastructure Fund. The aim of this part is a more detailed analysis, characterisation and assessment of the management and functioning of this institution with special focus on its budget, including resources from European funds. At the end of the work the attention is

concentrated on the latest draft amendment of the Law on the State Transport Infrastructure Fund.

Klíčová slova

Fondovní hospodaření

Státní fondy

Státní fond dopravní infrastruktury

Keywords

Financial management of funds

State funds

State Transport Infrastructure fund